THE STANDARD BEARER

A REFORMED SEMI-MONTHLY MAGAZINE *published by*
THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICHIGAN

Subscription communications should be addressed to F. Prins, 1119 Fulton St., N. E., Grand Rapids, Mich.

Editorial Staff:
H. HOEKSEMA G. M. OPHOFF
G. VAN BEEK

Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Michigan

Communications relative to contents should be addressed to Rev. H. Hoeksema, 1139 Franklin St., S. E., Grand Rapids, Mich.

Vol. IV, No. 9 FEBRUARY 1, 1928 Subscription Price, $2.50

MEDITATIE

DE STILTE DES VERTROUWENS

Mijn ziel is immers stil tot God.—Ps. 62:1a.

Onstuimig is soms de diepe oceaan.

Wel wordt ook de ondiepe plas licht bewogen aan zijn oppervlakte, als de wind zich maar even verheft.

Doch zijn lichte beroering is niet te vergelijken met de onstuimigheid van de vreeselijk-diepe zee, als ze gegeeseld wordt door den orkaan. Dan hijgt haar diepe boezem, dan verheffen zich haar golven als bergen, om aanstonds weer weg te zinken in diepe kolken, dan kookt en bruist en schuimt alles, wat aan haar is. En ze is ontzagwekkend in hare beroering . . . . .

Zoo is het met des menschen ziel.

Ze is gelijk aan een kolk met onpeilbare diepten.

O, 't is waar, er zijn ook zielen, die te vergelijken zijn met den waterplas, die nauwelijks zijn bodem bedekt. Zielen, die licht ontroerd worden, zonder dat er diepte van ervaring is, oppervlakkige zielen, die bij het zwakste zuchtje van tegenspoed beven, zoowel als ze op de eerste muziek van voorspoed zingen en dansen; zielen, wier tranen zoo spoedig opdrogen als heur lach op de lippen besterft; zielen, wier rouwkreten even weinig beteekenen als haar halleluja's. Oppervlakkige zielen . . . .

Doch zoo is de ziel niet naar hare scheppingsordinantie. Zoo is ze niet, zooals ze voortkwam uit de hand van haren Schepper, geformeerd om verwant te zijn aan Gods eigen leven door den adem des Allerhoogsten, met een verstand om haar God te kennen, met een wil om haar God te willen, te begeeren, naar Hem te vragen; met een hart, om Hem lief te hebben, naar Hem te dorsten, Zijn leven te leven.

En zoo is de ziel ook niet, zooals ze begenadigd is in den Geliefde. Als Goddelijke genade haar aan heur breuke ontdekt, zoodat het recht des Allerhoogsten haar doet beven en ze zich in stof en assche voor den Heilige verootmoedigt; als diezelfde genade de liefde Gods in haar uitstort, zoodat ze in het levensbloed van den Zoon reiniging vindt van al hare ongerechtigheden; als die genade haar weer schoon maakt voor God, ja schooner en liefelijker dan ze ooit, ook naar hare oorspronkelijke scheppingsordinantie was, zoodat ze opnieuw en dieper haren God kent en mint en voller dan ooit het leven Gods in eigen leven voelt trillen, dan is de ziel niet gelijk aan den ondiepen plas, maar aan den diepen oceaan.

De ziel van Gods kind leeft weer diep.

Daarom kan het ook zoo vreeselijk stormen in die ziel. Daarom kan ze zoo onstuimig, zoo diep ontroerd zijn.

Want stormen gaan over haar heen.

Stormen van lijden en vreeselijk wee!

Zoo was het met den dichter op het oogenblik, dat hij zong: Mijn ziel is immers stil tot God. O, als 't windstilte is en er vertoonen zich geen sporen van den opkomenden storm; als 't alles voorspoed is op den levensweg, en het gaat alles naar eigen inzicht en naar den wensch van eigen hart; als er geen lijden en geen smart is en we hebben geen kennis aan de bange levensworsteling van dezen tegenwoordigen tijd, dan is het gemakkelijk te belijden, dat onze ziel stil is, dat er vrede en rust in ons binnenste is. Maar als de stormen woeden, als dag op dag lijden ons lichaam doorknaagt en er nergens uitkomst is; als ons recht op de straten vertrapt wordt en de vijanden vieren over ons triumf; als al het werk onzer handen vruchteloos schijnt en tegenspoed op tegenspoed is ons deel, dan, o, dan wordt het anders. Zoo was het met David, toen hij zong van de stilte zijner ziel. Zoo was het meer dan eens in zijn onstuimig leven. En schoon ons de bepaalde omstandigheden, waaronder hij verkeerde, toen hij dit lied tokkelde, niet bekend zijn, het is wel duidelijk, dat hij ook toen een weg van donkerheid en lijden bewandelde. Hij gewaagt van vijanden, die op hem loeren, van kwaaddoeners, die hem vervolgen. Hij is in 't midden van den storm . . . . .

En juist daardoor wordt de dichter geschikt instrument des Geestes, om een lied te tokkelen, dat tot aan het einde der dagen alle kinderen Gods hem kunnen nazingen, zoolang ze als vreemdelingen en bijwoners verkeeren in de wereld. Dat pad van den dichter is altijd weer het

pad van Gods pelgrimsvolk. 't Is een lijdensweg, dikwijls donker en moeilijk naar het vleesch om te bewandelen. Nu eens deelt Gods volk in 't lijden dezes tegenwoordigen tijds in den algemeenen zin des woords, zoodat het lichaam door een dag bij dag smartelijker wordend lijden ten grave wordt gesleept; of zoodat de ziel door droefheid op droefheid geslagen, schier onder de ellende bezwijkt. Dan weer lijdt het in de zaak van Christus met Hem, wordt zijn recht vertrapt, zijn naam belasterd, zijn plaats in de wereld steeds enger gemaakt, zijn bloed vergoten . . . . .

En, als die stormen des lijdens over de ziel gaan, kan 't bruisen en koken in haar binnenste. De ziel wordt onrustig, onstuimig als de diepe, door den storm gezweepte zee . . . . .

Nu eens grijpt een alles overweldigende vrees haar aan en is ze zeer beangstigd tot den dood toe; dan weer zinkt ze schier weg onder de lasten van weemoed en smart; nu smelt ze weg in klagen, dan weer staat ze op tegen haar lot, en murmureert ze tegen Hem in Wiens hand de beschikking van haar levenslot ligt; nu zal ze met een laatste krachtsinspanning den centenaarslast van lijden en druk van de schouderen werpen, dan weer ligt ze terneergezonken, als verlamd door smart . . . . . .

Er is onrust. Alles bruist en kookt, is onstuimig in haar. Het denken peinst om de dingen te verstaan en vindt geen oplossing; de wil worstelt om zich te verzoenen met het levenslot en vindt geen vrede; 't gevoel rijst en daalt als de baren der zee. De balans des levens vindt geen rust.

Geweldig in hare onstuimigheid is soms de diepe zee . . . . . .

Onstuimig is dikwijls ook de diepe ziel!

Immers, is mijn ziel stil!

Wat wonder verschijnsel! De ziel stil temidden van stormen des levens!

Stil, niet zooals ook de ziel van het kind der wereld zichzelf soms tot stilte dwingt door een voortdurende en hardnekkige poging om zich tegen de slagen van Gods hand te verzetten en te verharden.

Zoo leerde het de Stoicijn. Het was zijn trotsche toeleg om eigen lichaam en ziel te gewennen aan de felste smart, aan de meest vlijmende pijn, zoodat hij het leed kon dragen zonder ook maar een spier van zijn gelaat te vertrekken. Geen klaagtoon werd van zijn lippen vernomen, geen traan welde uit zijn oog, geen gevoel sprak in 't doffe oog. 't Was een hoogmoedige poging, om nooit het hoofd te buigen in de stormen des levens, om nooit den rug te krommen onder de striemen des lijdens, om nooit de ziel te doen bukken onder lasten van smart . . . .

Zoo bedoelt het de dichter niet.

Zoo kan het kind, dat door genade zijn God heeft leeren kennen, het niet.

Zoo is het Gode niet aangenaam.

Neen, als Gods kind geslagen wordt, dan heeft het pijn; als het met droefheid wordt bezocht, dan schreit het; als zijn recht wordt vertrapt dan rijst al wat in hem is daartegen op. En ook de dichter kon klagend zingen:

'k Heb mijn tranen, onder 't klagen,
Tot mijn spijze, dag en nacht;
Daar mij spotters durven vragen:
Waar is God, dien gij verwacht?
Mijn benauwde ziel versmelt,
Als zij zich voor oogen stelt,
Hoe ik, onder stem en snaren,
Feest hield met de blijde scharen.

En daar ligt in zijn gezang diep gevoelde smart en onuitsprekelijke weemoed.

Neen, maar de stilte der ziel, waarvan de dichter gewaagt, de zielestilte temidden der stormen, die ook Gods kind wel kent, is een stil zijn *tot God*.

't Is de stilte des vertrouwens.

Zij wordt geboren allereerst daaruit, dat de ziel, dwars door de dingen heen op haren God ziet, temidden van het loeien der stormen de stem van haren God beluistert, door pikzwarte wolken van donkerheid heenblikt, om boven de wolken het liefelijk aanschijn van haren hemelschen Vader te zien. O, als we niets zien dan de dingen, niets dan lijden en smart en donkerheid, niets dan vijanden en vervolging, en we verbinden al die dingen niet aan onzen God als de Eenige Bestuurder aller dingen, dan kan het nimmer stil worden in den waren zin des woords, op een wijze, die Gode welbehagelijk is en die ons den vrede doet smaken, die alle verstand te boven gaat. Daarom is het dan ook zoo noodig, dat onze ziel allereerst alle dingen verbindt aan den Heere haren God, wetende, dat ons niets bij geval, alles uit Zijne hand ons toekomt. Zoo doet ook de dichter van denzelfden psalm, waarvan we boven reeds een vers aanhaalden, als hij verder zingt:

'k Denk aan U, o God, in 't klagen,
Uit de landstreek der Jordaan;
Van mijn leed doe 'k Hermon wagen,
'k Roep van 't klein gebergt' U aan!

In 't klagen aan God denken. Dan weten we, dat er geen vijanden zijn, die spotten en vervolgen, dat er geen smart is, die ons de ziel doorvlijmt, geen lijden, dat ons het lichaam doorknaagt, of 't is al van Hem.

Doch er is meer.

Op zichzelf geeft ook het allervastste geloof, dat God alle dingen doet, geen vrede en stilte voor de ziel. Ook bij die wetenschap kan de ziel wel onrustig zijn in ons. O, 't is wel een der vreeselijkste stormen, die in het binnenst onzer ziel kunnen woeden, die veroorzaakt wordt door de wetenschap, dat God alle dingen doet, en die zich toch met dat doen Gods niet kan, niet wil vereenigen. Als we, zooals Asaf van ouds, dan de wegen Gods met een natuurlijk en zondig oog gadeslaan, en we merken, hoe het den goddelooze welgaat in de wereld, terwijl onze bestraffing er alle morgens weer is, en ons zondig verstand gaat oordeelen, onze zondige wil gaat rebelleeren, o, dan kan het bang worden in ons binnenste, dan kan onze ziel door onrust worden verscheurd. Daarom moet dan ook de wetenschap, dat God de Heere alle dingen

doet een wetenschap der liefde zijn, die wetenschap, die wortelt in de rotsvaste overtuiging, dat diezelfde Heere, die het doet stormen en die ons doet lijden, ons van voor de grondlegging der wereld heeft liefgehad, eeuwiglijk, met nooit te doorgronden liefde, en dat het diezelfde liefde was, die ook tot die stormen over ons besloot....

O, zie, dan wordt het plotseling anders!

Dan komt er in de ziel een stilte des verstands.

Niet, omdat we dingen hebben leeren zien, want wij wandelen ook in dit opzicht niet door aanschouwen, maar door geloof. En de Heere toont ons niet altijd de wijsheid van Zijn weg. Maar een stilte des verstands, doordat we ons oordeel onderwerpen aan dat eeuwig oordeel der liefde van Gods welbehagen. Wij verootmoedigen ons dan. Wij belijden dan: "Heere, ik ben kortzichtig, ik ben van gisteren en weet niets. Gij kent mijnen weg ten einde toe. Mijn weg was voor u niet verborgen, ook niet toen ik op een gansch vreeselijke wijze in 't verborgene gemaakt ben, ook niet eer de bergen geboren waren. Vergeef het mij, Vader, dat ik ooit mijn oordeel in hoogmoed en waanwijsheid durfde stellen tegenover Uw eeuwig en ondoorgrondelijk oordeel en maak mij gewillig om stil te zijn en te volgen, waarheen de weg zich ook wende!" 't Is de stilte des vertrouwens....

Dan komt er een stilte des willens....

Niet, omdat onze wil zich heeft verhard tegen het lijden, want het lijden wordt door Gods kind diep gevoeld, en de smart doet hem zeker klagen. Maar, omdat hij in dien Almachtigen Wil, die alleen dat lijden over hem brengt, den wil van Zijn hemelschen Vader heeft erkend, een hoog-souvereine wil, waartegen hij zich niet mag verzetten; een wil vol eeuwige liefde, waartegen hij zich niet wil verzetten; een wil van oneindige wijsheid, waartegen het onzegbaar dwaas is, zich te verzetten. En hij wordt klein, zich buigend in ootmoed, eenswillend met zijnen God. En hij geeft zich over, wentelt zijn weg op den Heere en wordt stil. 't Is een stilte des vertrouwens....

En die stilte des verstands en des willens wordt straks een stilte der blijde hope.

Immers, naar 't eeuwig welbehagen heeft de Eeuwige God ook die stormen over ons gewild, opdat ze zouden medewerken ten goede, tot ons eeuwig heil. We weten dan, dat de weg goed is, en dat aan 't einde van dien moeilijken weg 't heerlijk Vaderhuis staat, om ons straks te ontvangen. We weten dan, dat, ofschoon ons oog nog niet aanschouwen kan, straks door de duisternis heen het licht van den eeuwigen morgen zal dagen. We weten, dat door lijden heerlijkheid, door beproeving de uitkomst zal dagen....

En we worden stil. Stil met blijdschap....

O, 't lijden is er nog De pijn knaagt nog altijd door. De vijand spot nog steeds. De bestraffing is er alle morgens....

Doch we hebben grooten vrede met den weg, omdat we vrede hebben gevonden met den Wegbestuurder.

En zooals 't pas gespeende kind zich stil bij zijne moeder vindt, zoo vindt onze ziel rust in God!

En, nog lijdend en klagend, nog worstelend en strijdend, begint de stil geworden ziel te zingen:

"Maar de Heer zal uitkomst geven,
Hij, die 's daags Zijn gunst gebiedt;
'k Zal in dit vertrouwen leven,
En dat melden in mijn lied;
'k Zal Zijn lof zelfs in den nacht
Zingen, daar ik Hem verwacht;
En mijn hart, wat mij moog treffen,
Tot den God mijns levens heffen."

H. H.

WAAR HET HEEN GAAT

In "De Wachter," orgaan van de Christelijke Gereformeerde kerken, schrijft Ate Dijkstra, ook bekend als vertegenwoordiger van goede Calvinistische politiek te Lansing, Mich., een eerste kampvechter voor prohibitie en andere maatregelen tot verbetering van de wereld, een klein artikeltje onder het opschrift "Twee Uitersten." Zie Wachter van 4 Jan. l.l.

Hij betuigt daarin zijn hartelijke instemming met een artikel, dat eerder in "De Wachter" verscheen, en waarin veroordeelend werd geschreven over de poging van sommige Amerikaansche predikanten, om alle scheidslijnen uit te wisschen en de kerken maar te vereenigen.

En wat verder de bewering van sommigen betreft, dat de leerstellingen der kerk veel te lang en omslachtig zijn, merkt de schrijver op, dat wij nooit onzen Heidelberger gehad zouden hebben zonder den afval der Roomsche kerk en de Reformatie, die daarop volgde; dat wij nooit de Vijf Artikelen tegen de Remonstranten zouden gehad hebben, waren deze Remonstranten niet eerst afgeweken; en dat de Christelijke Gereformeerde kerken de Drie Punten niet zouden gehad hebben, ware er geen geschil gerezen over de algemeene genade.

Dat klinkt wel heel aardig, dachten wij.

De Christelijke Gereformeerde kerken hebben wel een rijken schat van belijdenisschriften.

De Heidelbergsche Catechismus.

De Leerregels van Dordt.

De Drie Punten.

Maar de schrijver wilde maar zeggen, dat hij in het geheel niet meegaat "met het eene uiterste, om namelijk alle leerverschil af te schaffen en allen onder één dak kerkelijk te gaan wonen." Nu, dit laatste zal wel waar zijn. Hij zou onder een dak zonder de "drie punten" niet willen wonen. En wij zouden hem onder ons kerkelijk dak niet willen hebben, zoolang hij er onder zou willen wonen met die drie punten.

Doch nu schrijft Mr. Dijkstra over dat andere uiterste. En wat hij daarover schrijft wilden we even voor de aandacht onzer lezers brengen. Het toont, waar het heengaat met menschen en kerken, die naast den Heidelberger en de Canones (en de Geloofsbelijdenis) ook nog behoefte hebben aan de Drie Punten, de laatste tot verduidelijking van hun opvatting der Drie Formulieren van Eenigheid. Hij schrijft dan als volgt:

"Maar nu is er, mijns inziens, een ander uiterste, dat vermeden moet worden; vooral in de prediking des Woords. Wij bedoelen dit. Wij loopen gevaar dat wij temidden van al dat verschil in de leerstellige waarheid den kansel gaan gebruiken om deze waarheden leerstellig te ontwikkelen in eene mate waardoor de altoos noodige aanbieding des heils, 'Wij bidden u van Christus' wege: Laat u met God verzoenen,' op den achtergrond geplaatst wordt. Daarin schuilt een gevaar. Wijlen Ds. Notten, van Nederland, die veel in 'De Bazuin' schreef, gaf ons eens een lange reeks artikelen over 'De Listen des Satans.' Ik ben soms bevreesd, dat het een 'list des satans' is dat er haast geen tijd meer is voor de aanbieding van het volle, rijke Evangelie in den zin van 'Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt en Ik zal u ruste geven'; en, 'Die wil, die kome en neme van het water des levens om niet'. O, wat hebben wij een 'rijken Heiland' en dat 'voor 'n armen zondaar' plachten onze vaderen te zeggen; en wie onzen Heiland in het geloof aanschouwt als hij *weende* over de hardnekkige Joden van Jeruzalem, die Hem verwierpen, maar die Hij nochtans 'als een hen hare kiekens verzamelt' had trachten te redden, dan gevoelen we iets van den rijkdom der liefde van Christus, welke wij gaarne wat meer in onze dagen op den voorgrond zagen."

In dit laatste zien we waar het heengaat, als een kerk, naast de Gereformeerde belijdenis ook behoefte heeft aan een nadere verklaring daarvan, zooals in de Drie Punten geboden wordt.

Verwonderen doet ons dit natuurlijk niet.

Het verwondert ons aan den eenen kant, dat Mr. Dijkstra klaagt, dat in de kerken onder wier dak hij woont, het volle, rijke Evangelie van een rijken Christus voor een armen zondaar niet voldoende wordt verkondigd.

Wel berust het bij hem op misverstand, als hij meent, dat in zijne kerken de prediking al te leerstellig is. Want hoe leerstelliger, hoe rijker wordt de prediking. Natuurlijk moet ge dan werkelijk leerstellige prediking hebben in den gezonden zin des woords, geput uit den rijkdom der Heilige Schrift. Aan te veel daarvan lijdt de Christelijke Gereformeerde Kerk niet. Dat weten wij wel beter.

Maar dat het rijke Evangelie verarmd wordt als het hart der verkiezing er niet meer in klopt, of althans zeer ongeregeld klopt, dat kunnen wij verstaan. Zulk een Evangelie lijdt aan een ernstige hartkwaal. Aan die hartkwaal leden de Christelijke Gereformeerde kerken reeds lang. En die kwaal is er door de "dope" der Drie Punten nog op verergerd.

Van dit laatste is hetgeen Mr. Dykstra aan het einde schrijft wel een zeer duidelijk bewijs.

De liefde van Christus komt hierdoor in haar rijkdom uit, zoo beweert hij, dat Jezus weende over hardnekkige Joden die Hem verwierpen en dat Hij wel *getracht* had ze te redden, maar dit natuurlijk niet had gekund, omdat zij niet wilden!

Ja, dat is een arm Evangelie voor zondaren, die dood zijn in zonden en misdaden. Een Heiland, die *tracht* te redden, die niet kan, en die dan weent, omdat Hij niet heeft gekund, wat Hij wel heeft getracht!

Eerlijk, een siddering gaat ons door de ziel bij 't lezen van Dijkstra's woorden.

Och, wat een arm Evangelie voor arme zondaren!

Want er is immers niemand, die van nature wil, dat Jezus hem redt. Dat is ook Dykstra's belijdenis, officieel althans. En als we nu een Heiland prediken, die ons slechts redden kan als wij willen, die een ernstige poging aanwendt om ons te redden, maar die niet meer kan als wij niet willen, o, wat zijn we dan toch allen reddeloos verloren!

Is het wonder, dat de prediking des Evangelies arm wordt, als de kerken zulk eene leer aanvaarden? Want hetgeen Mr. Dijkstra schrijft is wel waarlijk in overeenstemming met de Drie Punten. 't Is het eigenlijke hart dier Punten. Een liefde des Heilands, die zich aanbiedt die alles in het werk stelt om ons te redden, maar die machteloos staat te weenen, als wij niet willen en hardnekkig zijn! O, 't is vreeselijk!

Neen, dan zouden wij Mr. Dykstra willen aanraden om die Drie Punten te vergeten en te gaan kerken bij een Protestantsche Gereformeerde kerk. Dan hoort hij weer een rijken Christus verkondigen voor een armen zondaar. Dan zal Hij den Christus in Zijn groote liefde zien, zooals Hij Zichzelven heeft overgegeven in den dood voor degenen, die de Vader Hem gegeven heeft, voor hen allen en voor hen alleen. Dan zal Hij de groote macht dier liefde weer hooren verkondigen, die niet alleen redden wil, maar ook redden kan, en ook metterdaad redt van zonde en dood, om ons het eeuwige rijke volle leven te schenken. Dan zal hij een Christus hooren verkondigen, voor zondaren, die niets goeds kunnen, die dood in zonden en misdaden zijn, die ook van zichzelf niet willen zalig worden door Jezus, die zich tegenover een *aangebodene* genade altijd weer zouden verzetten en verharden, maar die door dien machtigen Heiland in het hart gegrepen worden, door almogende genade gewillig worden gemaakt en zekerlijk worden gered.

Dan wordt het Evangelie weer rijk.

En als Dijkstra dat eerst weer in zijn ziel zal hebben ontvangen, dan zal hij ook heel gemakkelijk een betere verklaring weten te vinden van dat weenen van Jezus over Jeruzalem (niet over de hardnekkige Joden), wier kinderen de Heiland menigmaal had willen bijeenvergaderen gelijk een hen hare kiekens.

Doch waar het heengaat met de Drie Punten is duidelijk uit Mr. Dijkstra's schrijven.

Verbastering in de leer.

En geen rijk Evangelie!

H. H.

Zonderlinge vrijheid, welke op het despotisme der meerderheid uitloopt!

Groen van Prinsterer
in "Ongeloof en Revolutie."

DR. MARTIN LUTHER ON THE STAGE
Under the Auspices of Christian Reformed Y. M. Societies

There are signs, many signs and various, which indicate that the development of the Christian Reformed Churches in the wrong direction is both fast and beyond all the control even of those leaders who would fain stem the flood of worldlimindedness that is sweeping over the Churches.

The "leaders" of the Churches are still discussing the apparently difficult problem of wholesome and unwholesome amusements, the question how to gratify in a proper manner the wellnigh insane modern craving for entertainment and excitement. The question is urged upon them by actually existing conditions.

The last synod of those Churches had before it a couple of overtures relative to this serious problem.

If I am not mistaken, one of these overtures originated in the Consistory of the Christian Reformed Church of Oakdale Park, Grand Rapids.

And in the meantime the tide is rising, the flood is sweeping onward, and the young folks are seeking amusement in their own way and finding or creating it according to their hearts' desire.

Recently, last Thanksgiving-evening, they presented a drama, which, according to reports that reached us, might have been a credit to any theatre in the city and could have been performed on any stage.

And only a few days ago I received through the mail an elaborate, printed announcement of a movie-show under the auspices of the Christian Reformed Young Men's Society of the Oakdale Park Christian Reformed Church, of Grand Rapids. The film to be shown on the screen is entitled: "Martin Luther, His Life and Time." It is the film that was presented before under the auspices of a Christian Reformed Y. M. Society in Chicago, and that enjoys the sheltering protection of the big wings of Dr. Clarence Bouma. A good movie is not bad! At that time we raised our voice against it in an article in the Standard Bearer. We advised Dr. Bouma to burn his speech on the movies and gave our reasons. But it is evident, that it was of no avail. Sad to say, Dr. Bouma wins. The young men are evidently glad to follow his advice. And it would be no surprise to us now, if before very long we wake up to the fact that all the Christian Reformed Young Men's Societies have engaged in the movie-business!

The situation is deplorable, indeed!

It is so deplorable, first of all, because all these phenomena mark the fast decline and degeneration of our Reformed Young Men's Societies. You do not have to look up past histories and records to verify this statement. The decline is so fast that one is an eyewitness to it. One is able to picture the downward process from experience and memory. Ten or fifteen years ago the general Christian Reformed public would have been aroused, amazed, thunderstruck, deeply grieved, had they read that a Christian Reformed Young Men's Society offered a movie-picture as their program. Today hardly a soul raises his voice of protest even when a professor of the Seminary of the Churches openly endorses such things!

Or is it not sad, even apart from the question whether "a good movie is not bad" and apart, too, from the further inquiry whether the film in question is such a good movie, that in these deeply serious times Reformed Societies, who should chiefly exist for the purpose of the mutual founding of the members in the strong principles of the Reformed Faith, are so poor and miserable that they must offer a movie as their program to the general public? Does it not indicate how fast the decline is?

Most of us can recall the history from memory.

There was a time when our Young Men's Societies offered their own program, parts of which, at least, consisted of contributions by members of the societies, and which reflected more or less the life and work of the societies.

Gradually the character of these programs degenerated. It was then, not so very many years ago, that the League of Y. M. Societies in Grand Rapids attempted to save the day by appealing to the leaders of the Church and offering a regular lecture course, some of whose numbers were of a serious and instructive character. It soon became evident, however, that the more serious programs on the course were badly attended, while the entertaining numbers drew the crowd.

Then another mistake was made and the next step was taken. The attempt to offer a somewhat serious program was abandoned. And the entertaining programs remained. These only could apparently find grace in the eyes of the adolescent public.

And today the societies offer dramas and films. At best they can offer a musical program. But a program that reveals that they are giving themselves to serious work, that is actually instructive and edifying, they can no more produce.

That is deplorable. And the "leaders" follow.

Follow reluctantly, some of them, but follow nevertheless.

It is a sad thing to receive such an announcement of a moving-picture under the auspices of a Christian Reformed Y. M. Society, in the second place, because, as we have previously argued, a good movie is impossible.

The movie is not essentially different from the theatre-play.

Before the film is ready its contents have been played by living men, impersonating the characters in the film.

You cannot dramatize life.

You may not play sin.

And it is equally impossible to imitate holy things.

The film on the life and time of Dr. Martin Luther offers no exception to this. By it Dr. Martin Luther is thrown on the screen, is forced on the stage, is compelled to play over a large part of his life. Were he

still among the living, he would surely refuse to appear on the stage for the purpose of re-enacting his life for the entertainment of the public that is too spiritually weak and disinterested to make a serious study of the history of the Reformation, that has forgotten to commemorate the thirty-first of October as Reformation-day, and that rather indulges in the "fun" of halloween parties. But what he would surely refuse to do, others do for him and by imitation and impersonation they force him on the stage "to play for us," even as Samson before the Philistines.

Men have imitated Martin Luther as the seeking soul, hungering and thirsting after peace with God and seeking the righteousness which is by faith; they have mimicked the indignation of his soul at the corrupt practices of the Roman Catholic Church of his day, his joy at finding what his soul desired, his fight for the truth, his spiritual agony and struggles, his preaching and prayer. All these experiences were in reality the fruit of the operation of the grace of God upon the man Luther, the Most High using him as an instrument for the deliverance of His Church in the world. How abominable it must be in the sight of God when men imitate and mimic such a deep spiritual struggle and glorious victory of the grace of God, in order to entertain the public!

The men that were used to produce the film *acted* as if their soul was overwhelmed with spiritual agony because of sin and *it was not; acted* as if they hungered and thirsted after righteousness and *they did not; acted* as if they found peace and it was but *an empty act; acted* as if they raised their eyes in longing and earnest prayer to God Most High and they only *feigned; acted* as if they were the very instruments of God filled with an holy enthusiasm for the truth as it is in Jesus, and they only *played!*

And thus they throw the man Martin Luther on the stage. Thus they force him on the stage. And he will play for you for money. Thirty-five cents you are asked to pay, fifty cents if you want a reserved seat, and you may see Dr. Martin Luther reproducing for your entertainment the most serious incidents of his life and struggle!

And all this under the auspices of a Reformed Y. M. Society!

Is it not unspeakably sad?

I really do not care to enter into the details of the play that is offered by this Reformed Society in the film of Dr. Martin Luther.

No doubt, there is room for plenty of criticism of the film from a historic point of view.

We will let this pass.

But one might at least have expected that the professor of the Theological Seminary of the Christian Reformed Churches, would have criticised it from a doctrinal and principal point of view before he endorsed it and induced Reformed Young Men's Societies to give it their sanction and to offer it under their auspices.

The film is Lutheran, decidedly so, with respect to its view on the Lord's Supper.

Luther believed that the body and blood of the Lord were actually present with and under the signs of the broken bread and the wine that is poured out at the table of communion. And, therefore, he that partakes of the signs with his mouth, actually partakes of the body and the blood of the Lord. This conception of the Lord's Supper stands connected with other serious errors concerning the natures of Christ, particularly concerning the character of the Lord's human nature after His exaltation.

This Lutheran view is presented in the film. And in the literature that is distributed under the auspices of the Christian Reformed Society of Young Men of the Oakdale Church it is presented as an impregnable position. Note, in proof of this, the following paragraph:

"Luther and Melanchton arguing with Zwingli and Oekolampadius at Marburg, October 3d, 1529."

"It is the third day of this coloquium. Luther has arisen from his chair; confident of the correctness of his position, he has removed the velvet cover of the table and points out to his opponent the words of the Master, which dare not be trifled with and which he had written with chalk upon the table: 'This is my body.' *It is an unanswerable argument.*"

Here the Lutheran conception of the Lord's Supper is certainly presented as the only view that can be defended on the basis of the Word of God.

And this Lutheran literature is distributed under the auspices of the Oakdale Christian Reformed Young Men's Society.

And it is endorsed by a professor of the Seminary.

I know it, that many will say, that such trifles are hardly worth mentioning. But this makes it all the more deplorable. It was for these things that the leaders of the Reformation separated. And they are by no means trifles.

Or, perhaps, others will argue that this is quite harmless, because the audience would not even notice it. But this would be only another sad evidence of ignorance with regard to Reformed truth.

I will not emphasize now, that these "good movies" will create a taste for all movies, and that it is not at all impossible, that under the auspices of some Reformed(?) body all shows and theatres will be open unto our young folks.

Why not? Concede the principle of the theatre and what remains is only a relative matter.

Presently you may see consistories investigating whether or no a play or movie is good or bad, in order to determine whether or not anyone becomes subject to the discipline of the Church by attending it.

And within a short time we will see the day, that the whole matter of the theatre and vaudette is dropped, or their frequenting is sanctioned by some Synod. Perhaps some future Synod will pass a resolution that the attend-

ance of theatre and vaudette is not at all a sin, providing we, as Christian people strive to make them as good as possible and that we protest whenever something ungodly is presented.

Such was the final outcome of the Union-question.

I venture to prophesy that such will be the end of the amusement problem.

But in the meantime I warn our own young folks not to go along with the present tendency.

Rather go in the radically opposite direction.

H. H.

CAN A CLASSIS (SYNOD) DEPOSE A CONSISTORY?

or

The Plain Truth About the Institution of The Church of Jesus Christ

In our former article we quoted rather extensively from Hoeksema's (G.) brochure. The selection presented is an attack upon the proposition to the effect that *"Ecclesiastical ties rest on voluntary consent, and can, therefore, legitimately be severed when so desired."* The attack contains at least some of the tenets of the author's views on Church Polity. These tenets, further, happen to be so many conclusions drawn from certain antecedent propositions, which the author failed for some reason or other to disclose. These propositions we shall expose. The reader taking one swift glance at them will at once sense that they are palpably fallacious. Such being the case it must follow that the conclusions which Hoeksema (G.) draws from them are likewise untrue. Having laid hold on these propositions and having attended to the conclusions drawn from them, we shall place over against the author's untruth the truth. This having been done it shall have become plain to all that Hoeksema (G.) errs and that the tenet which he attacks is indeed sound.

(Proposition 1) The Church cannot grant unto its members the right to sever the denominational tie.

(Proposition 2) Any consistory severing this tie must be penalized by the Church. The penalty consists in deposition and deprivation of church properties.

To the defence of the ideas incorporated in these two propositions, the entire first chapter and goodly portions of the chapters remaining are devoted (see the selection inserted in our former article). It must not be supposed, however, that the author denies any member the right to withdraw from the church-organization. To the contrary, he insists that such a member must refuse ultimately, after protesting once and again, to be bound by any decision of Classis or Synod which he considered fundamentally unscriptural. The author maintains that his view does no violence to the freedom of conscience. Says he: "Let us understand each other well, and not fight as beating in the air. As a good protestant the writer of this brochure also would refuse ultimately, after protesting once and again, to be bound by any decision of Classis or Synod which we considered fundamentally unscriptural ... And let no one suppose that our view does violence to the freedom of conscience. We admit, yea, we glory in the right of protest. We admit that the Protestant idea of the pluriformity of the Church condemns excommunication with the Form of a member who desires to affiliate with some other orthodox Church. We admit the spiritual (not the legal) right of rebellion against a Church whose doctrines are fundamentally unscriptural. We rejoice in the religious liberty our fathers have gained for us through blood and tears and suffering unspeakable. But let us not with all these liberties, with our ease and safety and material comforts suppose that we must still gain these rights for ourselves. We are enjoying full religious liberty. No Church seeks to bind our conscience; that is our secret thoughts. No Church seeks to use physical force to enforce its laws. And that is real religious liberty. Let us thank God for it." (Brochure pp. 77, 78.)

Hoeksema (G.) then admits the spiritual right of rebellion against a church. It will be made very plain in the sequence that, on the basis of his views he cannot admit this right for the reason that, according to him, *the Church may not grant unto its members the legal right to sever the denominational tie, and must penalize the member or consistory who does so.* In the above paragraph Hoeksema poses as a champion of religious liberty. Fact is, however, that liberty necessarily becomes a mockery and a by-word in that denomination where his views gain the ascendency. According to these views the Church must bind the conscience of its members and seek to enforce its laws by physical force. Classis Grand Rapids West, under the instigation of Hoeksema (G.) did this very thing. It revived in essence, the Inquisition of the Roman Catholic Church. It did so when, under the instigation of G. Hoeksema, it *penalized* two consistories for refusing to yield to the church-authorities, and subsequently called in the sheriff to relieve these consistories of their properties. Who ever heard of a reformed theologian insisting that a delinquent member should be penalized? This is religious persecution of the purest wool. Yet he whose views we oppose maintains that a delinquent consistory must be fined. Upon it must be imposed a pecuniary penalty. Attend to the following selection: "One of two things must be true. Either the consistory may withdraw, with the retention of full consistory rights, or if you *penalize* the consistory that separates by depriving it of its property, you by that very penalty deny its right to withdraw .... Come, let us be consistent. Let us either proclaim the right of the local consistory to separate, with retention of full consistory rights (the theory of Rutgers); or if we are agreed with the policy of penalizing a recalcitrant consistory by depriving it of its property rights, let us recognize the fact that our Church is not a mere confederacy, but an indis-

soluble union, from which no separation is permissible. And then you have real Presbyterian church government, as championed by Prof. Heyns." (Brochure p. 30.) The denomination setting in motion the machinery of church government advocated by G. Hoeksema crushes religious liberty to earth. We guarantee to prove this at some other juncture in this or a following article.

The point that we wish to make is that G. Hoeksema although not denying a member the spiritual right to withdraw, insists, nevertheless, that the Church cannot grant this right but must impose a pecuniary fine upon that member or consistory doing so.

The question must be answered before we proceed, what, in the estimation of Hoeksema (G.) constitutes the institution of the Church. Whereas the second of the three propositions which G. Hoeksema attacks reads: *"The Institute of the Church is purely local,"* it follows that, according to G. Hoeksema, the Institute of the Church is not being exhibited by any one local congregation. Is it his conviction, then, that this institution is constituted of the sum total of local churches recognized by us as constituting the body of Jesus Christ? This is not his view as is evident from the following quotation: "If a member desires to affiliate with a Church whose doctrines and practices are rather far removed from our Reformed principles; our consistories no doubt have a duty to perform ere the dismissal is granted. If we believe with heart and soul in our own Church and its doctrines and discipline, we will not, as office-bearers, cheerfully see any of our members depart to Churches of less pure formation. But as long as affiliations are sought with a Church that we can recognize as a part of the great body of Christ, those who leave us are not withdrawing from the true Church" (Brochure, p. 24).

The author, it will be noticed, distinguishes between *a Church,* that is to say *any Church* whose doctrines and practices are rather far removed from our Reformed principles and *our own Church* and its doctrines and discipline. There are then more than one church institutions. Whereas (according to the author, whose views we oppose) neither the local nor the entire body of Christ is the body instituted, it follows that the total number of churches comprising a denomination exhibits the institution. This, let it be said in passing, is either sheer Collegianism or Roman Catholicism. There are then, according to G. Hoeksema, as many church institutions as there are church denominations, and the denomination is the institution.

The Christian Reformed denomination is such an institution constituted of the sum total of churches comprising the denomination. Of this institution (the Christian Reformed) the author avers that *it is an indissoluble union of churches.* Says the author: "The foregoing paragraph, we feel assured, fairly represents the more moderate opinion of those whose views we are here considering. And over against this view we (G. Hoeksema) hold, as we shall explain more fully in the next chapter, that our denomination is an indissoluble union of churches" (Brochure, p. 34).

Further, this Christian Reformed Church, so Hoeksema (G.) maintains, cannot grant unto a member or group of members or consistory *the right to sever the denominational tie.* Says he: "The Church is a divine institution, from which God forbids men to withdraw, then the Church must deny that right to its members" (Brochure, p. 21). And again: "One of two things, therefore, must be true. Either the consistory may withdraw, with the retention of full consistory rights, or you penalize the consistory that separates by depriving it of its property, and you by that very penalty deny its right to withdraw" (Brochure, p. 29). That the latter of the two is G. Hoeksema's view is evident from the following paragraph: ".... if we are agreed that the policy of penalizing a recalcitrant consistory by depriving it of its property rights, let us recognize the fact that our Church is not a mere confederacy, but an indissoluble union, from which no separation is permissible. And then you have real Presbyterian church government...." (Brochure, p. 30.)

Let us understand the author well. It is his conviction that the Christian Reformed denomination cannot grant unto a local church or consistory the right to withdraw; the right to sever the denominational tie. Attend to the following paragraph: "What action must be taken with respect to a consistory that refuses to obey classical and synodical decisions? Must it be deposed, as Classis Grand Rapids West did, with the advice of the Theological faculty, in the case of the consistories of Kalamazoo I and Hope? Or does the recalcitrant consistory, by its refusal to obey, itself sever the denominational tie? And must the Classis then merely officially recognize this state of affairs and deprive the consistory of the rights and privileges of denominational fellowship, as Classis Grand Rapids East did in the Hoeksema (H.) case" (Brochure, p. 16).

G. Hoeksema is of the conviction that Classis *may not* recognize this state of affairs; that therefore the Classis, the Synod, the Christian Reformed Church cannot grant unto the consistory the right to withdraw. Does any one still doubt that this is G. Hoeksema's position? The deposition of two consistories by Classis Grand Rapids West is an event in history. G. Hoeksema's brochure represents a mighty attempt on the part to prove that this Classis acted correctly; that Classis or Synod *must* depose a unyielding consistory; that therefore the *Christian Reformed* denomination may not grant unto such a consistory the right to sever the denominational tie. This is the view which G. Hoeksema would enthrone in men's minds. He would have the approaching Synod of the Christian Reformed Church declare: "The Christian Reformed Church met in Synod declares *that it cannot grant unto a local church the right to sever the denominational tie. The consistory doing so it will henceforth penalize."*

Thus we have firmly established that the proposition which G. Hoeksema attempted to prove is that the *Christian Reformed Church* cannot grant unto a local consistory the right to withdraw. To this proposition we are going to hold the author. With it we shall link up the contents of that section of the author's brochure in which he provides proof. Doing so it will appear that at least this section of the writer's booklet is packed full of profound nonsense.

We are now ready to make a statement. It is this: *The proposition to the effect that the Christian Reformed Church cannot grant unto a local consistory the right to withdraw is false, it is an untruth.* This becomes clear to us as soon as we succeed in laying hold on its premises. What, then, are these premises? These: (a) *An infallible Church denomination* cannot grant unto a local consistory the right to withdraw; (b) The Christian Reformed Church is infallible.

Let us now present the syllogism:

Major premise: An infallible church denomination cannot grant unto its members the right to withdraw;

Minor premise: The Christian Reformed Church is infallible.

Conclusion: The Christian Reformed Church cannot grant unto a consistory the right to withdraw.

G. Hoeksema, I know, will maintain with much staunchness that these are not at all the premises of the proposition for which he took up the cudgel. He will want to know if we failed to notice a certain paragraph in his booklet which reads: "The Reformers claimed the right and exercized it, to reject any and all human laws that conflicted with fundamental teachings of Scripture. But they claimed this as a right of rebellion; a fundamental spiritual right, transcending and superior to every human law.

"All protestants are agreed here. We recognize no infallible church. In the last analysis we will always obey God rather than man" (Brochure, p. 76).

True enough, G. Hoeksema does aver that he recognizes no infallible church. Whereas the minor premise of the conclusion which G. Hoeksema attempts to defend reads: "The Christian Reformed Church is infallible," his assertion to the effect that recognizes no infallible church means precisely that Hoeksema (G.) turns against his own views. This the writer does many times.

Someone may now be asking whether it actually can be maintained that the proposition to the effect that the Christian Reformed Church cannot grant unto a local consistory the right to sever the denominational tie is a conclusion drawn from the premise that this Church is infallible. May there not be another premise to this conclusion — a premise sound and true? Our answer is ready: No, indeed. The premise to the effect that the Christian Reformed Church is infallible is the only one that will yield G. Hoeksema's conclusion.

Let us make this plain. If the Christian Reformed Church cannot and may not grant unto a local consistory the right to withdraw it follows that each local church declared, at the time the union was made: "I, local church *A* or rather, we the consistory representing local church *A* solemnly affirms that we, in conjunction with all the other consistories entering the compact, will never grant unto one of the parties to the compact (the local church and its consistory) the right to withdraw from the union." A group of churches must have united on the basis of this agreement if, after the union has come into being, the group declares unto the consistory of any one of the local churches: "You, from the point of view of the denomination, have no right to withdraw," or "the Christian Reformed denomination cannot grant unto you the right to withdraw."

What does it mean when a group of churches unite on the basis of an agreement of this kind? The answer is ready: Whereas each local church entering the compact knows very well that the tie must again be severed when the group joined departs from the precepts of Christ, it follows that this local church regarded the group joined as incapable of ever departing from the truth. In other words the local church said: The group which we now join constitutes or will constitute a union of infallible churches from which for that very reason we may never withdraw. What is more, whereas the local church itself agreed never to permit one of the group to withdraw it follows that this particular local church thought of itself as infallible. Such is the situation.

Such, then, is the situation: Each local church agrees never to withdraw from the coalition. Hoeksema (G.) assures us, yea, he insists upon it, that on the basis of this agreement the churches united. Says he: "The deeper question is, who must be obeyed? Let us use a striking almost bizarre illustration to drive home the point. Let us suppose the impossible (G. Hoeksema is doing so throughout his booklet, by the way. G. M. O.), namely, that in this age of religious freedom our Formula of Subscription reads as follows: 'Being ready always cheerfully to submit to the judgment of the state under penalty, in case of refusal, to be by that very fact suspended from our office.' Surely all would agree that such a Form would put the consistory in subjection to the State. (It would if it were not for Art. 31 the last clause of which reads: "Unless it can be proved to be in conflict with the word of God." G. M. O.) It would no longer be free. Obedience to the state would be one of the duties of office. And if someone would defend such a proposed Form by saying, 'but it is not the state that actually deposes, some other body must do that,' we would immediately answer that that wouldn't really change matters any. It we must obey the state at all times, if through disobedience we become unworthy of office, and if the state can even decide when we must be deposed, and if than some other body must act accordingly and depose us, then it is really the state that is

supreme, and not the consistory nor the body that actually deposes. The big question is, who must be obeyed, and whom do we promise to obey.

"Now to return to the world of actual facts, it is to Classis and Synod that consistory members *promise obedience* (and always) under penalty, in case of refusal, to be suspended. That decides the issue. That is the line of demarcation between Congregationalism and Presbyterianism" [(???) (Brochure, p. 58)].

G. Hoeksema, then, appeals to the Formula of Subscription in support of the proposition that the consistory of the local church agrees *unconditionally* always to submit to the judgment of Classis and Synod, to express it negatively, never to sever the denominational tie. It means that the various consistories constituting the compact unconditionally agree never to grant unto any one consistory the right to withdraw. The one promise is included in the other.

The Confession, too, teaches, so G. Hoeksema maintains (Art. 32) that when the body of the Church is threatened by schismatics, discipline must be exercised. The "Church must then not say, as some would have it you have a right to separate, we stand helpless" (Brochure, p. 59).

If the Church must not say, "you have a right to separate," it follows that the various churches constituting the denomination, must say the one to the other, at the time the compact was made and ever after, "You have no right to withdraw."

Let us get the situation clearly before our eye. G. Hoeksema insists that every office-bearer in the Christian Reformed Church unconditionally promises, when he signs the Formula of Subscription that he will always be cheerfully ready to submit to the judgment of Classis and Synod. In harmony with his insistence on the making of this unconditional promise, Hoeksema maintains that the Church cannot grant unto a consistory supported by the local congregation the right to withdraw.

But, someone may interpolate, is it not a fact that the office-bearer signing the Formula of Subscription, is promising by that very act that if hereafter any difficulties or different sentiments respecting the aforesaid doctrines should arise in his mind, he will neither publicly or privately propose, teach or defend the same, either by preaching or writing, until he has first revealed such sentiments to the consistory, Classis or Synod, that the same may be there examined, being ready always cheerfully to submit to the judgment of the consistory, Classis and Synod, under the penalty in case of refusal to be by that very fact suspended from his office? This promise is made when the above mentioned document is signed but not unconditionally. He reserves the right to refuse submission if he is of the conviction that Classis or Synod errs and that his God consequently forbids him to submit. And in this case the Church must grant unto this office-bearer or group of office-bearers the right to differ and to withdraw if he thinks he must. Upheld by the local congregation such a consistory *must* be given the right to sever the denominational tie and withdraw in the capacity of a consistory. And this G. Hoeksema denies. He denies that the promise is conditional. He maintains, therefore, that under no condition can the Church grant unto a consistory, upheld by the local congregation, the right to leave. Anyone who will may see that the Church who refuses to grant this right and who insists that the promise is unconditional thinks of itself as being infallible.

On page 21 of his brochure, G. Hoeksema asserts that the view he criticizes involves an unintentional but nevertheless terrible denial of the Kingship of Christ. Nothing is further from the truth. The Church who says to its office-bearers and members, "Depart if you think you must," wants every believer to carry about with him the conviction that Christ is on the throne in his life and in his heart. To deprive a consistory of its properties because it is of the conviction that it must leave is nothing short of a sin. It is religious persecution of the purest wool, to use one of G. Hoeksema's own expressions. And what is gained by this method? Does G. Hoeksema think he can keep the Church from disintegrating by his methods? He seems to think so. On page 99 of his brochure one happens upon the following paragraph: "The Reformed Churches in the Netherlands are evidently in the throes of what may become a mighty ecclesiastical civil war. The warning the Synod directed to all the classis to at once proceed to depose any consistory that sided with Geelkerken has an ominous sound. It tells us all too plainly that the Synod somewhat feared that the rebellion would spread, yea, that the whole denomination might be disrupted. And in such a crisis all the theories dating back to Doleantie times could not save the Church. Indeed, they were dangerous. The situation was reversed now. There was danger from below, not from above. The general Church and its authority must save the day" (Brochure, p. 99).

If G. Hoeksema thinks that his methods will keep the Chruch intact he is sadly mistaken. He must not think he can keep the real conscientious objector in *his Church* by threatening to deprive him of a few bricks. Not even if he should threaten to burn him at the stake. History should have taught him this much. On the other hand, those members whom G. Hoeksema succeeds in retaining by means of his threats, he is welcome to.

Let us now show that not ours but G. Hoeksema's views involve a terrible denial of the kingship of Christ. Classis and Synod, according to Hoeksema's (G.) own admission are fallible bodies. Yet G. Hoeksema insists that a consistory must unconditionally promise to always be cheerfully ready to submit to the judgment of these fallible bodies. The consistory or office-bearer doing so virtually declares: "Even though you may err and depart from the truth, Classis and Synod, I office-bearer (or consistory) will always be ready to cheerfully submit myself to your judgment. This office-bearer is express-

ing a willingness to embrace a lie. G. Hoeksema's views indeed do imply a terrible denial of the kingship of Christ.

Let us look at this matter from another angle. Hoeksema insists that the Church may not grant unto an office-bearer or consistory the right to withdraw. The Christian Reformed Church knows it is fallible. Yet it says to its office-bearers: "Even though I may depart from the truth and degenerate I shall never grant you the right to withdraw."

It is plain that no group of churches may unite on the basis of G. Hoeksema's platform. The propositions constituting this platform are conclusions drawn from the premise that the Christian Reformed Church is infallible or else a second god engaged in luring men away from the one true God and attaching them to itself.

Is it actually true, someone may ask, that G. Hoeksema's basis of church union is constituted of the two propositions that the promise made must be unconditional and that the Church may not grant unto its office-bearers the right to depart? It is the truth. We direct the attention of the readers to the following paragraph: "Need we be surprised that H. Hoeksema and his followers hail Dr. Van Lonkhuyzen as the only sound authority, and that they rejoice over his nomination for Professor of Practical Theology? For, according to the doctor, we had an agreement with these consistories beforehand, that if the Synod of 1924 accepted the three points, which they consider un-Scriptural, they would not have to accept them, and such an attitude would not be rebellion either. It would be in perfect agreement with the contract. And why, then, accuse them of breaking the denominational tie? How could they be accused of this if they merely exercised a right guaranteed them by the contract?" (Brochure, p. 32).

G. Hoeksema, then, will know of no contract, of no right guaranteed them by the contract — the right, namely, to reject the three points which they, the H. Hoeksema followers, regarded un-Scriptural. What else can this mean but that G. Hoeksema insists that the office-bearer unconditionally submits himself to Classis and Synod? It stands to reason that if the office-bearer, when promising to submit to Classis and Synod, reserves for himself the right to reject Synod's decisions when he is of the conviction that he must do so, Synod can neither depose nor penalize him. As it is, however, in case of a clash of opinions, the office-bearer must always say: "Let Classis and Synod be true and all men be liars."

This is precisely G. Hoeksema's view. Says he: "But let us return to a further consideration of the conclusions and implications of this system that conceives of the denomination as a mere confederation of autonomous churches. The advocates of this view understand full well, of course, that there can be no denominational fellowship without some kind of agreement to abide by certain general rules, without some kind of general authority. But they insist that *this authority is conditional*" (Brochure, p. 31). According to Hoeksema, then, the office-bearer and every member of the Christian Reformed Church *must always* say: "I am wrong, Synod is right." It goes to show that our opponent regards Classis and Synod as infallible authorities.

Hoeksema (G.) continues as follows: "Not merely in the sense that it is subject to the will of Christ the King. On this point there is, of course, no disagreement. There is no absolute authority in the Church but that of Christ Himself. All human authority is ministerial, that is, subject to the will of the great King of the Church, and speaks to the Church in His name.

"But it is precisely at this point that clear distinctions are absolutely necessary, lest we become hopelessly confused. The question must be answered, who legally determines whether certain decisions are in agreement with the will of Christ? Whose judgment on this question shall be binding law in the Church? Rome answers the Pope, as the personal representative of Christ here upon earth, and as clothed with all His power. All Protestants, of course, reject this hierarchical lordship of man over the Church of our only Savior and King. We recognize no human authority as absolute. We are protestants, that is, we believe in the right of protest. The humblest member must, if his conscience urges him, be given an opportunity to protest against any decisions of any person or body in authority in the Church. And he must be heard and his protest given serious consideration. Allowing for this right of protest, so dear to every protestant's heart, the question remains, however, whose judgment in the last analysis will be binding law in the Church? And to this question there are but really three answers. First, the answer of the individualist who holds that each member can legally judge for himself and act accordingly. On this basis all authority disappears and each man is a law unto himself. Secondly, we have the answer of the Presbyterian, who holds that in the last analysis, allowing for the right of protest, the decisions of the Synod, the largest or broadest church body is law in the Church. And between these two you have the Congregationalists, who put the final decision into the hands of the local church or consistory. The latter is plainly the view of those who teach the principles we are here criticizing" (Brochure, p. 31).

Again in the above paragraph the view comes to the surface that both from the point of view of the protestant and of Synod, the latter in the last analysis is always right, never errs. After Synod has spoken the protestant must keep silence. He may never question the veracity of Synod's answer to his protest. In a word, Synod is infallible.

Hoeksema (G.) glories in the right of protest. It is dear to his heart. An infallible Synod, however. reduces the right of protest to a mere farce, a ridiculous and empty parade. We must even go further and say that he who protests against a decision of a body regarded as infallible, is committing a grave sin. Does he who re-

gards, let us say, the Bible an infallible book protest against its teachings? Does the believer protest against the doings of the infallible God? If these views would have been Calvin's and Luther's, there would have never been a Reformation. For the Synod never says to the protestant, "You may withdraw," and the protestant, after having protested, must, according to his promise, hush. If he continues to protest he is breaking the contract. Irrespective of the fact that in the above paragraph we happen upon statements to the contrary, G. Hoeksema is telling men that the Synod of the Christian Reformed Church is the infallible authority on earth.

The question arises whether a Synod convinced that it is right may grant unto a protestant the right to withdraw. Will not the Synod in this case be acting contrary to its own convictions? When a Synod is of the conviction that it is championing the truth it must likewise be of the conviction that a schismatic leaving the Church is committing a big sin. If this Synod grants unto such a one the right to withdraw, it is not legalizing sin. So G. Hoeksema reasons. Says he: "The view we are here criticizing (the view, namely, that the Church must grant unto the conscientious the right to withdraw) involves an unintentional but nevertheless terrible denial of the kingship of Christ. We are all agreed that the one great dominating principle of Reformed Church Polity is the kingship of Jesus Christ over His Church. But here again we must not be satisfied with a phrase. We must give it real content; we must make it mean something, yea, everything in church government. In a word, we must let the will of Christ speak through the rules of the Church. We must condemn in ecclesiastical law whatever we know Christ the King condemns. And then with all respect for the superior learning of the brethren from whom we differ, we will for the honor of Christ the King, reject the so-called Reformed principle that ecclesiastical law can ever legalize what Christ the King condemns.... The question is simply this: Must the Church of Jesus Christ recognize the right of withdrawal for any reason whatsoever as a legal right guaranteed by ecclesiastical law? If so the Church declares legitimate what it knows Christ the King condemns" (Brochure, p. 22). See further the quotation inserted in our former article.

G. Hoeksema's reasoning is plain. We present the following reply: Hoeksema (G.) is, of course of the conviction that the Christian Reformed denomination is constituted of holy congregations. These churches, so he is convinced, are the assemblies of those who are saved. He believes that Christ the King still rules these churches through His Spirit and His Word. Hoeksema (G.) seems to lose out of sight, however, that the schismatic is one who is questioning the soundness of his (G. Hoeksema's) church. He is of the conviction that the Christian Reformed Church is unsound, yea, false. He deems it his duty, therefore, to withdraw. Over against this schismatic the Church maintains that it is sound. The question arises who is correct, the Church or the schismatic? If the Christian Reformed Church were infallible like the prophets and the apostles of Christ, it might not grant unto him who would withdraw the right to leave. Christ cannot give unto any man the right to resist Him. For He is the very God and always right. He who resists Christ is always a liar. Neither could an infallible Church grant unto its members the right to withdraw. A member who departed would be a liar. Such a one would be making himself guilty of rebellion without a question. The Christian Reformed Church, however, is not infallible. It can err, degenerate into a false Church. The concsientious schismatic is of the conviction that such is actually the case. The Church, on the other hand, is of the opposite conviction. It may be right and the schismatic may be wrong. The schismatic may be right and the Church may be wrong. Who will say for sure who is right? No one. It is a case for the judgment day. Such being the situation, that is to say, in view of the fallibility of both parties, the Church must grant unto the schismatic the right *to withdraw on his own responsibility*. As often as the Church refuses to grant unto the schismatic this right, it proceeds from the assumption that it is the infallible Church on earth.

What, then, are the implications of the act of seceding on the part of the conscientious schismatic? Such a one is of the conviction that the church of which he is a member has departed from the truth; that the breach between this church (denomination) and the truth is so wide as to necessitate his withdrawal. The schismatic must, of course, before departing, attempt to convince the church of its error. But this church, also firmly convinced that it abides by the truth must refuse to yield to this protestant. The protestant or the protesting consistory must now sever the denominational tie. He or it must do so for two reasons: (a) He is convinced that the denomination with which he is affiliated is a false church; (b) He knows that Christ does not allow him to permit the tie binding him to a false church to remain intact.

The question now arises whether such a church, from its own point of view and from the point of view of the protestant, may denominate the act of seceding rebellion and may penalize the seceding protestant be he an individual office-bearer or consistory. If the consistory of the local church at the time when it joined the Christian Reformed denomination agreed and declared that the classis (or synod) of this denomination is a governing body which must always in the final analysis be obeyed; and if the consistory of the local church promised unconditionally to obey this body ever and never to withdraw itself from under its jurisdiction — then in this case the classis must, according to the agreement and the conviction of both parties to the compact, refuse to grant unto the seceder the right to withdraw. The classis must then declare the act of seceding rebellion.

However, we have before shown that when a local church, in the act of joining a group of churches, uncon-

ditionally promises that group always to submit to its decisions, agrees never to withdraw and concedes that the group may never grant it (the local church) the right to withdraw, it enters the compact on the basis of the proposition that the group joined is infallible. Whereas no group of churches is infallible it follows that no local church may unconditionally promise always to be ready to submit to the decisions of the group met in classis and synod; that a group of churches may never refuse to grant unto the local church the right to withdraw in case the local church is of the conviction that the denominational tie must be broken for Christ's sake. Hence, the act of seceding may not, in this case, be pronounced rebellion; the seceder may not be penalized for withdrawing.

It is plain what the propositions are which must constitute the basis of unity for church union: (a) The local church (or individual office-bearer) withdraws when it is of the conviction that Christ so wills; (b) The group, then, grants unto the local church the right to sever the denominational tie. To unite on any other basis is a great sin. Finally, when the group grants unto the local church the right to withdraw, it, the group, grants that church the right to live its conviction and to appear with its case before the highest tribunal — the tribunal of God — that its case may be tried by Him in the day of Jesus Christ.

G. Hoeksema's basis of unity must, so it appears, be pronounced thoroughly ungodly. It gnaws at the very vitals of religious liberty.

It appears then that the proposition to the effect that ecclesiastical ties can legitimately be severed when so desired asserts a great truth. It constitutes the only permissible basis for church union. G. Hoeksema, however, would not have it so. He attempts to disprove the proposition. In doing so he directs the attention of his readers to Article 28 of our Confession. The article reads: "We believe, since this holy congregation is an assembly of those who are saved and that out of it there is no salvation, that no person of whatever state or condition he may be, ought to withdraw himself, to live in separate state from it....." The author calls attention to Art. 32 which asserts that "discipline is necessary to preserve the unity of the body of the Church." As often as Hoeksema (G.) appeals to these articles, and he does so many times, he is arguing beside the point. The question is not whether a person or group of persons may withdraw himself from this holy congregation or whether this congregation should preserve the unity of the body of the church by means of discipline. We are all agreed that no person may leave this holy congregation and that the unity of the body of the church must be preserved by discipline. The question is whether the churches constituting the Christian Reformed denomination are holy congregations, and whether these churches must refuse to grant unto the conscientious schismatic, who is of the conviction that these congregations are no longer holy, the right to withdraw and whether these churches should penalize the schismatic for leaving. If G. Hoeksema would present the public with well thought out answers to these question he would be doing something worth while.

G. Hoeksema maintains, as was already pointed out, that upon the seceder must be imposed a pecuniary penalty. Classis Grand Rapids West actually did so. And in effect also the Classis of Grand Rapids East. This as was said before, is religious persecution of the purest wool. The Roman Catholic Church did this very thing in days of yore. To begin with, the Pope of Rome also regards his church as infallible. He also refuses to grant unto the members the right to withdraw. In the days of the inquisition the Roman Catholic church, too, imposed upon those who severed the tie a pecuniary penalty. The property of the seceder was confiscated. The seceders were cast into prison, burned at the stake and tortured in divers ways. Will G. Hoeksema point out to us the essential difference between the imposition of a pecuniary penalty and the methods of the inquisition of the Roman Catholic church? If G. Hoeksema's views should gain the ascendency liberty would indeed become a byword in the Christian Reformed church.

What is religious liberty? The privilege to serve God as the conscience enlightened by the Word of God, bid one he shall, without being made to suffer physical violence. What is the opposite of religious liberty? G. Hoeksema has the answer (Brochure, p. 22): "No one would contend that the church authorities could use physical force or coercion to enforce its claims."

The Church, according to Hoeksema, and we quite agree, is making itself guilty of religious persecution when it uses physical force or coercion to enforce its claims. Hoeksema would see this very thing happen. Upon the consistories who secede he would impose a pecuniary penalty. Such a consistory must be relieved of its properties. It must be deposed. Church discipline degenerates into religious persecution.

Hoeksema (G.) claims that his principles of church government are at least implied in the Church Order of Dordt, and in such a document as the Formula of Subscription. What a preposterous untruth. But this is a matter to which we shall attend in a following article. G. Hoeksema's principles of church government are also those of Prof. Heyns. He asserts in the preface that he is at one with the entire contents of the brochure. Finally, Hoeksema's principles of church government are those of the theological faculty of the seminary of the Christian Reformed Church. Hoeksema asserts that the action taken against the consistories of Hope and Kalamazoo was approved of by this faculty.

G. M. O.

DE REMONSTRANTIE VAN 1610 EN DE DRIE PUNTEN VAN 1924

Een Vergelijking

Listig Gesteld (Vervolg)

We zullen in onze bespreking van de Drie Punten in vergelijking met de Vijf Artikelen der Remonstranten allereerst het werk der commissie, die in deze materie aan de Synode leiding gaf, afhandelen, eer we de eigenlijke Drie Punten, zooals ze ten slotte door de Synode werden aangenomen, en zooals ze thans voor de officieele leer der Christelijke Gereformeerde kerken gelden, bespreken.

Hoe die commissie zich van haar taak kweet in betrekking tot den inhoud van Punt I zagen we reeds.

Punten II en III behooren feitelijk bij elkaar. Het eerste spreekt van de zoogenaamde stuiting der zonde. Het tweede van het goeddoen des natuurlijken menschen op burgerlijk terrein. We zullen die twee punten dan ook samen nemen in onze behandeling.

Letten we allereerst op hetgeen de commissie aan de Synode voorstelde met betrekking tot deze punten. We lezen in het rapport als volgt:

"Punt 2. Met betrekking tot het tweede punt wordt het volgende gezegd door de broeders Danhof en Hoeksema:

"Niet Doopersch maar Gereformeerd (bladz. 33): 'Wij verstaan zeer wel, dat de zonde nog niet tot volle rijpheid is gekomen. Maar wij verklaren dit niet uit een zekere stuitende werking Gods, waarvan noch in de Schrift noch in de Belijdenis ooit sprake is, maar eenvoudig uit de organische ontwikkeling der dingen'. Bladz. 49: 'En ga dan eens weer naar deze Belijdenis. Waar spreekt zij van een gestuit worden van het proces der zonde? Immers nergens. Gij zult toch zeker niet willen beweren, dat wij naar onze Gereformeerde Belijdenis zullen moeten gelooven, en verkondigen, dat de zonde in haar loop gestuit wordt?'

"Ook deze uitspraken acht uwe commissie in strijd met de Heilige Schrift en met uitspraken der Belijdenisschriften, daar volgens Schrift en Confessie het vaststaat, dat God door de algemeene werkingen Zijns Geestes, zonder het hart te vernieuwen, de zonde in haar onverhinderd uitbreken beteugelt, waardoor de menschelijke samenleving mogelijk is gebleven.

"Bewijs uit Schrift en Confessie.

"A. Schrift:

"(De teksten, die hier worden aangehaald, zijn: Gen. 6:3; Ps. 81:12, 13; Hand. 7:42; Rom. 1:24, 26, 28; 2 Thess. 2:6, 7.)

"B. Belijdenis:

"Nederlandsche Confessie, Art. 13: 'Waarop wij ons verlaten, wetende, dat Hij de duivelen in den toom houdt en alle onze vijanden, die ons zonder Zijne toelating en wil, niet schaden kunnen.' Art. 36: '.... willende, dat de wereld geregeerd worde door wetten en politiën, opdat de ongebondenheid der menschen bedwongen worde."

Hierna volgen nog een paar aanhalingen uit Gereformeerde schrijvers, die we laten liggen, daar ze wel historische waarde hebben, maar toch in geen geval kunnen worden aangehaald om iemand te veroordeelen. Als het op het laatste aankomt hebben we het met Schrift en Belijdenis te doen.

Als men dit zoo leest, zou men bijna geneigd zijn om te gelooven, dat de commissie dit opstelde, omdat ze niet beter wist. Ze wist niet goed waarover het eigenlijk ging. Ze was der zake niet kundig. Ze had zich niet genoegzaam op de dingen ingedacht. Ze had de dingen niet helder voor de aandacht. En als we de zaak zoo zouden kunnen beschouwen, dan zouden we tot de conclusie komen, dat dit eenvoudig het werk is van simpele menschen en dat de broeders Danhof en Hoeksema veroordeeld zijn, omdat de commissie hen heelemaal niet begreep en voor dingen kwamen te staan, waarvan ze niet het minste begrip had. Immers komt de inhoud van dit deel van het werk der commissie hierop neer, dat ze de broeders Danhof en Hoeksema voorstelt als loochenende de Voorzienigheid Gods en Zijn bestuur ook over alle duivelen en goddelooze menschen; als ontkennende, dat God ook de duivelen en alle onze vijanden in den toom houdt, zoodat ze ons tegen Zijn wil niet kunnen schaden; als bestrijdende de waarheid, dat het de roeping der overheid is, om de kwaden te straffen en de ongebondenheid der menschen te bedwingen.

De broeders Danhof en Hoeksema zijn immers in strijd met Artt. 13 en 36 van de Ned. Geloofsbelijdenis, volgens het oordeel der commissie. En de commissie haalt aan, om goed duidelijk te maken, in welke punten wij vooral in conflict komen met die Belijdenis.

En nu is het eigenaardige feit, dat die broeders juist heel sterk altijd hebben gehandhaafd, in prediking en geschrifte, wat in deze artikelen in betrekking tot het punt in kwestie geleerd wordt. Ieder, die ook maar een klein begrip heeft van hetgeen wij leeren, zal het wel willen toestemmen; de allereenvoudigste, die ons heeft gelezen en gehoord, zal het u zeggen, dat het wel een der zich op den voorgrond dringende kenmerken onzer leer en prediking is, dat God alle duivelen en booze menschen in den meest volstrekten zin onder Zijn geweld houdt, hen in den toom houdt, zoodat ze ons zonder Zijnen wil niet zullen kunnen schaden.

Als dan ook de commissie met het voorstel voor de Synode komt, om ons te veroordeelen, omdat wij deze dingen, die we altijd zoo zeer sterk voorstaan, ontkennen, dan zou men kunnen denken aan onkunde, aan gebrek aan inzicht, aan volslagen gemis van helderheid in de dingen, waarover het ging.

En dan zou men er bij kunnen gaan schreien, dat we door de onkunde van de commissie zoo radicaal verkeerd zijn voorgesteld op de Synode en ten slotte zijn veroordeeld.

Maar aan handigheid en list ware dan toch niet te denken. Boos opzet ware dan toch niet het spel geweest.

Doch er zijn twee feiten, die het mij onmogelijk maken aan zulke grove onkunde ook maar van verre te denken.

In de eerste plaats zaten er mannen in de commissie, die verre van simpel zijn, predikanten en een professor en twee doctoren in de theologie. Dit maakt het absoluut onmogelijk om aan te nemen, dat ze den draai in eigen redeneering zelf niet hebben gezien en gevoeld. Het zou metterdaad een beleediging zijn, een neerhalen van hun ambt, een aantasten van hun doctorstitels, indien we hen zoo groote simpelheid zouden toeschrijven, als hier zou moeten worden verondersteld.

En in de tweede plaats hadden we ons op dit stuk wel zoo duidelijk uitgedrukt, dat er van misverstand, zelfs voor den allereenvoudigste, geen sprake zou kunnen zijn. Had de commissie nu niets anders in haar bezit gehad, dan die enkele uitspraak uit "Niet Doopersch maar Gereformeerd," die zij aanhaalt, er zou reden kunnen geweest zijn, waarom de commissie ons niet goed had begrepen, schoon ook in die uitspraken gansch iets anders geleerd wordt, dan zij ons aanwrijven wil. Doch dit is niet het geval. Wij hadden juist zeer duidelijk omschreven, waarom het in dit punt eigenlijk ging, wat we niet en wat we wel leerden. En de commissie had al de stukken in haar bezit. Ze had onze leer wel zeer duidelijk aan de Synode kunnen voorstellen, zonder omslachtig te worden. Ze was zeer wel in staat, om der Synode een zuivere voorstelling van hetgeen we leerden te geven. Immers schreven we in "Langs Zuivere Banen," pp. 14-17, het volgende:

"De derde vraag is: Of er eene stuiting der zonde geleerd wordt in de Heilige Schrift? Met name deze vraag is zóó verwrongen en vervaagd, zóó op allerlei wijze verkeerd gesteld, dat niemand meer weet waarover het eigenlijk gaat. Een weinig belijning is ook hier dus niet overbodig.

"a. Het gaat er niet over of God door Zijn Voorzienig bestel de daden der menschen regeert. Hierover zijn we het allen eens. Men heeft de zaak zoo wel voorgesteld. Gedurig besprak men de zaak in de gedachte, dat wij zouden loochenen, dat God ook alle booze menschen en duivelen door Zijn Voorzienig bestuur zoo in Zijne macht houdt en regeert, dat ze zich geen oogenblik tegen Zijn wil zouden kunnen roeren of bewegen. Toch is dat niet het geval. Hierover zijn beide zijden het wel hartelijk eens. God regeert ook over de booze daden van verworpenen en duivelen naar Zijn welbehagen. Heel deze gedachte houdt met de vraag waarover het gaat hoegenaamd geen verband.

"b. Ook is het niet de vraag of de zondaar in het uitvoeren van de zondige daden gebonden is aan allerlei middelen, en daardoor ook op allerlei wijze bepaald en beperkt wordt. Er is niemand, die ontkent, dat de politie een dief belet of althans beletten kan en geroepen is te beletten, om de daad van inbraak uit te voeren. En niet alleen, dat de zondige mensch in het uitvoeren van de booze daad dikwijls belet wordt door de overheid, maar hij is ook gebonden aan allerlei middelen, krachten, tijd en plaats en omstandigheden. Heel deze kwestie kan worden uitgeschakeld.

"c. Maar de vraag is wel of er eene genadewerking Gods is in het hart van den natuurlijken mensch, waardoor de zonde in hem in haar doorwerking gestuit wordt. En dan wel zoo, dat deze stuiting van de werking der zonde tot des menschen geestelijk en zedelijk bederf reeds aanstonds begon in het Paradijs. De gemeene genade werd Adam toebediend door God als een soort geestelijk braakmiddel, waardoor hij, gedeeltelijk althans, het gif der zonde weer uitbraakte, en de verderfelijke doorwerking daarvan in hem aanstonds gestuit werd."

Ook had de commissie in dezelfde brochure het volgende gelezen, pp. 77, 79:

"Op dit schoone stuk van onze belijdenis (Art. 13) zeggen wij van harte ja en amen. Het is ons, zooals het onze vaderen was, tot onuitsprekelijken troost in den strijd. Het is de kracht van des Christens leven, en doet hem door het geloof overwinnaar zijn in den strijd met de machten der duisternis.

"De verklaring, die uit dit stuk Gemeene Gratie haalt, verlamt eenvoudig dit gedeelte der belijdenis.

"Wat toch ligt hier uitgesproken?

"Een gemeene gratie Gods over verkorenen en verworpenen en duivelen, allen tezamen? Een werking van genade op allen, goddeloozen en duivelen incluis? Juist ganschelijk niet.

"Dit artikel handelt van de Voorzienigheid Gods. En men moet niet vergeten, dat het Gods volk is, dat hier spreekt. Niet van de Gemeene Genade, maar van Gods Voorzienigheid spreekt Gods volk hier zijn belijdenis uit.

"En hoe werkt deze Voorzienigheid in deze wereld van zonde en genade? Werkt ze naar dit stuk der belijdenis, wat Gods houding betreft, uit een zekere Gemeene Genade in Hem over alle menschen? Neen, Art 13 leert, dat God in deze wereld Zijne Voorzienigheid laat werken uit het motief van de genade over Zijn volk. Vandaar, dat ze zich in liefde beschermend uitstrekt over Zijn volk, en aan den anderen kant zich keert tegen de goddeloozen en duivelen. Juist wat wij gelooven wordt hier beleden en dat op zeer krachtige wijze. Dat is juist de onuitsprekelijke troost, die er in dit artikel ligt voor het volk des Heeren.

"Maar, zegt ge, leert het artikel dan niet een stuiting van het proces der zonde door Gemeene Gratie? Het zegt toch, dat God duivelen en booze menschen in den toom houdt.

"Neen, niets van gemeene gratie is hier in. Wat hier wordt uitgesproken is eenvoudig, dat Gods Voorzienigheid ook regeert en medewerkt in de daden der vijanden en duivelen, en dat wel zóó, dat ze niet altijd hunne vijandige plannen kunnen uitvoeren. Niet van een genadewerking, maar van Gods groote macht is hier sprake. Niet het proces der zonde wordt gestuit, maar de daden der zondige menschen worden bestuurd door onzen

God.... Hiermede is zeker ook Ds. Keegstra gerustgesteld, die meende, dat wij den zondaar zoo maar lieten werken, los van God en tot een Deïstische wereldbeschouwing zouden moeten komen. Verre van dit alles. Ook de vijand, alsmede de duivel en zijne engelen, zijn allen in goede handen, namelijk in de macht van onzen hemelschen Vader. Maar een stuiting der zonde door eene genadewerking op de goddeloozen, en waardoor deze nog wel verbeterd worden, — zie dit loochenen wij met handhaving van Art. 13."

Dit alles had de commissie vóór zich. Wij meenen, dat dit zeer duidelijke taal is. En de eenvoudigste kan dit verstaan. Daarom verklaren wij het ook voor onmogelijk, dat de voorstelling, die de commissie aan onze leer trachtte te geven, kan worden toegeschreven aan grove onkunde of aan misverstand. Wij nemen aan, dat de commissie deze dingen grondig heeft onderzocht, dat ze goed verstond wat we eigenlijk leerden, dat ze ook zeer wel wist, dat wij niet in strijd waren met Art. 13 van onze Belijdenis, noch met Art. 36.

Wij voor ons kunnen niet anders gelooven dan dat de voorstelling van de commissie listig is.

De list bestaat in de volgende drie feiten:

In de eerste plaats heeft de commissie zorgvuldig die gedeelten onzer geschriften vermeden, waarin we kort en duidelijk een volledige voorstelling gaven van hetgeen we leerden en hetgeen we loochenden. En in plaats daarvan geeft ze een enkele aanhaling, die althans dienen kon om onze voorstelling te verbergen of te verdraaien..

In de tweede plaats vermeed ze ook in eigen stelling zooveel mogelijk een duidelijke omschrijving en belijning van de zaak waarom het eigenlijk ging. God, zoo zeide ze, beteugelt het onverhinderd uitbreken van de zonde, door een algemeene werking der Geestes, zonder het hart te vernieuwen. Zulk een uitspraak kan alles beteekenen, als ge haar niet beschouwt in het licht van de geschiedenis en van het verband met de onderhavige kwestie.. Had de commissie ons eerlijk willen bestrijden, dan had ze moeten zeggen, dat het volgens Schrift en Confessie vaststaat, dat er eene algemeene genadewerking des Geestes is in de harten van alle menschen, waardoor ze tot in verstand en wil verbeterd worden en niet zoo totaal verdorven zijn, als ze zonder die genadewerking zouden zijn.

In de derde plaats opende de commissie zoo den weg om te komen, waar ze wezen wilde, namelijk, tot aanhalingen uit de Belijdenis, die schijnbaar tegen ons getuigden. Hetgeen wij over de artikelen der Belijdenis, door de commissie aangehaald, hadden geschreven, laat ze weg, brengt ze niet voor de Synode. Zoo deed ze ook met de teksten, die ze aanhaalde. Over de meeste van de teksten, die de commissie bijbrengt, hadden wij reeds geschreven en onze verklaring er van gegeven. Daarvan rept de commissie met geen enkel woord. Ook geeft ze zelf geen verklaring. Ze haalt maar op den klank af aan. En zoo wordt nota bene het resultaat verkregen, dat ons eene voorstelling wordt aangewreven, die we met hart en ziel verfoeien en dat we veroordeeld werden om het loochenen van een waarheid, die we met al de overtuiging van ons hart omhelzen en die we altijd juist in de krachtigste vormen verkondigden!

Wie verwondert zich dan, dat we diep verontwaardigd zijn en tot in het diepst onzer ziel gegriefd over zulk geknoei?

En dat we schier uit ons vel sprongen van verontwaardiging, toen de Synode ons ook nog als een hond behandelde, en ons den pas afsneed, om ons behoorlijk tegenover zulk geknoei van de commissie te verdedigen?

Maar, Gode zij dank, wij hebben deze bevrediging, dat wij met eene vrije conscientie voor God en de menschen ons kunnen blijven beroepen op Schrift en Belijdenis.

En, ofschoon we officieel veroordeeld zijn, is er toch niemand, die eenigszins der zake kundig is, die niet overtuigd is, dat we Gereformeerd zijn.

De geschiedenis toont dit nu reeds zeer duidelijk.

En zij zal ons in de toekomst nog veel meer rechtvaardigen.

Niet minder erg is het met het werk der commissie ten opzichte van het derde punt.

We lezen in de Acta, 1924, pp. 131, 132:

"Met betrekking tot het in punt drie genoemde spreken de broeders Hoeksema en Danhof zich aldus uit:

"Niet Doopersch maar Gereformeerd (bladz. 32): 'Het is uwe beschouwing, dat de mensch wel van nature zóó bedorven is, dat hij ganschelijk onbekwam is tot eenig goed en geneigd tot alle kwaad, maar dat die bedorven natuur door Gods algemeene genade toch weer bekwaamd wordt om positief goed te doen. En wij spreken het met alle vrijmoedigheid uit, dat juist dit laatste noch naar de Belijdenis, noch naar de Schrift is. Het is juist deze beschouwing, die de oogen sluit voor de Schrift.

"Van Zonde en Genade (bladz. 133). 'Hierbij nu rijzen tal van vragen, waarvan wel de voornaamste deze is, hoe iemand, die dood is, nog werkingen kan doen, en hoe het stuiten der zonde door de gemeene gratie er toe leiden kan, dat niet alleen de zonde uitblijft of minder wordt, maar dat hij ook iets positief goeds doet, zij het dan ook slechts in burgerlijken gerechtigen zin.' Bladz. 163: 'Kan men dan nog spreken van een zeker goed, dat nog in den gevallen mensch overbleef? Het wordt immers al slechter met hem.'

"Evenals de vorige, acht uwe commissie ook deze uitspraken in strijd te zijn met de Heilige Schrift en met onze Belijdenisschriften, daar het volgens Schrift en Belijdenis vaststaat, dat God, zonder het hart te vernieuwen, zoodanigen invloed op den mensch oefent, dat deze in staat gesteld wordt burgerlijk goed te doen.'

"Bewijs uit Schrift en Confessie:

"A. Schrift. (Hier worden de volgende teksten aangehaald: I Kon. 10:29, 30; II Kon. 12:2; II Kon. 14:3; Lukas 6:33; Rom. 2:14.)

"B. Belijdenis.

"Canones III en IV, 4, waar wij belijden: 'Wel is

waar, dat na den val in den mensch eenig licht der natuur nog overgebleven is, waardoor hij behoudt eenige kennis van God, van de natuurlijke dingen, van het onderscheid tusschen hetgeen betamelijk en onbetamelijk is, en ook betoont eenige betrachting tot de deugd en uiterlijke tucht.'

"Nederlandsche Geloofsbelijdenis, Art. 36: '.... en hierin verwerpen wij .... alle degenen .... die verwarren de eerbaarheid, die God onder de menschen gesteld heeft."

Ook hier volgen enkele aanhalingen van Gereformeerde schrijvers, die we den lezers gaarne cadeau geven.

Nu wordt het hier wel wat al te erg.

Hier zou men metterdaad geneigd zijn, om de commissie voor uiterst simpel te houden. Men zou werkelijk tot de slotsom haast komen, dat ze niet geheel verantwoordelijk te houden is voor eigen werk.

Immers, de aanhaling, die de commissie uit "Van Zonde en Genade," p. 133, aanbiedt, en waarvan ze beweert, dat ze haar in strijd acht met Schrift en Confessie, is niet van ons, maar van Dr. A. Kuyper Sr. En wat nog erger is, de aanhaling is uit Kuyper's "De Gemeene Gratie," II, pp. 299-303.

Meen niet dat we spotten, lezer.

Ge zoudt natuurlijk geneigd zijn, om te gelooven, dat we hier den draak steken met het werk der commissie, of dat we hier op de een of andere wijze een verkeerde voorstelling der dingen geven. Wat? Zulk een geleerde commissie, bestaande mede uit predikanten, theologische doctoren en een professor in the theologie, zou niet weten, wat ze deed? Ze zou Kuyper's "Gemeene Gratie" aanhalen en uitspreken, dat hetgeen zijn hooggeleerde schreef in strijd is met Schrift en Confessie en dat alles in de onnoozele meening, dat ze ons aanhaalde en veroordeelde? Dat zou toch een bespotting zijn? Dat is toch schier niet te gelooven!

Toch is het de blanke waarheid, lezer.

Feit is dit.

Wij haalden in "Van Zonde en Genade," p. 133, aan uit Dr. Kuyper's "Gemeene Gratie." We deden dat ook op ordelijke wijze, tusschen duidelijke aanhalingsteekens en met opgave van werk en pagina. Doch de commissie heeft dit niet gemerkt blijkbaar. Zij meende, dat die aanhaling van Kuyper onze eigene taal was. Ze heeft de aanhalingsteekens niet gezien. Ze heeft de duidelijke kennisgeving, dat wij nu uit Kuyper's "Gemeene Gratie" aanhaalden, over het hoofd gezien. En in de meening, dat wij aan het woord waren, heeft de commissie ook die uitspraak veroordeeld!

Zie het zelf maar na, lezer.

Nu zal dit zeker niet te bestempelen zijn met den naam van list.

Daarvoor is het al te onnoozel.

Maar onschuldig is het ook niet.

Het toont ons iets van de wijze, waarop de commissie werkte. Immers zal toch niemand beweren, dat dit een bewijs is van grondig onderzoek. Zal men iemands werk beoordeelen en veroordeelen, dan mag er toch zeker worden verwacht, dat zulk werk eerst eens grondig wordt onderzocht. Men kan maar niet even door een boek bladeren, om hier en daar een uitdrukking te vinden, die men zou kunnen veroordeelen. Zoo iets zou toch onverantwoordelijk zijn. En toch blijkt hier ten duidelijkste, dat de commissie juist zoo heeft gewerkt. Haar oog viel op de aangehaalde woorden van p. 133. Had ze even verder gezien, dan had ze zeker moeten opmerken, dat dit onze woorden niet zijn, maar die van Dr. Kuyper. Doch dit deed ze niet. Ze haalde maar aan. De aanhaling leek haar toe te kunnen dienen tot onze veroordeeling.

En aanhalende uit Kuyper's "Gemeene Gratie" schreef de commissie met overtuiging: "Acht uwe comm. ook deze uitspraken in strijd te zijn met de Heilige Schrift en met onze Belijdenisschriften."

Formeel is dus ook Dr. Kuyper door de Synode van 1924 veroordeeld, want zij heeft dit rapport voor eigen verantwoording genomen. Had men ons het woord gegeven en doen deelen op ordelijke wijze in de bespreking, misschien hadden we althans Kuyper kunnen redden en beschermen tegenover de ketterjagerij en veroordeelingswoede der commissie en der Synode.

Maar dit staaltje toont o. i., dat het niet veel verschil had gemaakt, wat we ook hadden geschreven. Men had ons zeker veroordeeld. Ook taal van Dr. Kuyper zelf, gedacht als uit onze pen gevloeid, werd door de Synode onder leiding van hare commissie gewogen en te licht bevonden. Hoe zouden wij dan ooit zoo hebben kunnen schrijven, dat we ontkwamen aan de vervolgingswoede?

Doch er is meer.

Ook hier doet de commissie ons geen recht en brengt ze niet onze voorstelling der zaak helder en duidelijk voor de Synode.

Ze had de dingen vóór zich. Als het aankomt op Gereformeerde schrijvers die tegen ons moeten getuigen, vindt ge geheele bladzijden in de Acta, uit die schrijvers aangehaald. Als het er echter op aankomt, om onze voorstelling voor de Synode te brengen, dan komt er een enkele aanhaling van een paar regels, en de helft daarvan is dan nog van Kuyper en niet van ons!

Dat had wel anders gekund.

We hadden ons over de zaken, waarover het in dit punt gaat, duidelijk uitgesproken. In "Langs Zuivere Banen," pp. 13, 14, schreven we als volgt:

"Maar het verschil bestaat over de vraag of er een zekere genadewerking van God uitgaat op ieder mensch, ook op den verworpene, waardoor hij nog in staat gesteld wordt tot het verrichten van wezenlijk goede werken. Dit laatste nu wordt geleerd door hen, die gelooven aan eene algemeene genade. Men mag dan nog weer verschillen over de wijze van voorstelling in betrekking tot de werking dezer gemeene gratie. Men mag op verschillende wijze dit goede, dat de natuurlijke mensch dan nog doet, verklaren, zeker is het, dat zóó de kwestie eerst zuiver wordt gesteld. De natuurlijke mensch ont-

vangt eene genade van God, buiten de wedergeboorte om en buiten Christus, waardoor hij werken kan verrichten, die in zedelijken zin voor God goed zijn. En wij ontkennen dit met al wat in ons is."

Ook hadden we in duidelijke bewoordingen uiteengezet, hoe wij die zoogenaamde burgerlijke gerechtigheid opvatten. We lezen immers op pp. 72, 73, "Langs Zuivere Banen":

"Hoe dit ook zij, wij blijven bij ons antwoord: de mensch is ganschelijk onbekwaam tot eenig goed. Dat is de taal der belijdenis, zulks is ook de taal der Schrift. Te zeggen, dat hij van nature nog goed kan doen is Pelagiaansch. Te zeggen, dat God hem tot goede daden dwingt, is determinisme. En wat is dan burgerlijke gerechtigheid? O. i. ziet de zondaar de van God gestelde relatiën, wetten, middelen van gemeenschap, etc. Hij ziet de geschiktheid en de bruikbaarheid daarvan. En nu maakt hij er gebruik van om zijnszelfs wil. Slaagt hij daar nu tamelijk wel in, dan krijgt gij een handeling, die formeele overeenkomst vertoont met de wetten Gods. Dan heeft men burgerlijke gerechtigheid, betrachting tot de deugd en uiterlijke tucht. En mislukt die poging, zooals natuurlijk dikwijls het geval is, dan vervalt ook de burgerlijke gerechtigheid, dan heeft men het tegenovergestelde. Zijn grondfout is echter, ook in het betrachten van de uiterlijke tucht, dat hij God niet zoekt en bedoelt. Integendeel, bedoelt hij zichzelf, ook in gemeenschap met andere zondaars en met heel de wereld in zijne zonde te handhaven tegenover God, in alles wat hij doet. En dat is zonde. Ook heeft dit in de werkelijkheid kwade gevolgen voor hem zelf en zijne medeschepselen. Zijn handelend optreden tegenover zijne medemenschen en medeschepselen geschiedt naar denzelfden regel en met gelijksoortige gevolgen. Zoo komt het, dat de zonde zich altijd ontwikkelt en het verderf voortgaat, en blijft er toch een betrekkelijk formeel juist handelen naar gestelde wetten die God gelegd heeft. En toch komt de natuurlijke mensch ook zoo nooit tot eenig zedelijk goed. Dat is onze beschouwing. Wie waagt nu een andere poging?"

Die andere poging waagt de geleerde commissie zeker niet. Liever gaat ze stilzwijgend dit alles voorbij, haalt enkele uitdrukkingen zeer gebrekkiglijk aan, en veroordeelt dan maar te hooi en te gras. Wat ze zelf zeide is zeer vaag en voor allerlei opvatting vatbaar, mits ge hare woorden niet weegt in het licht van de geschiedenis. Ze beweert, dat er een invloed van God uitgaat op den natuurlijken mensch. We vragen: wat voor een invloed? Bedoelt de commissie een genadewerking? Daar ging het over. Dat zegt ze ons echter niet. Ze beweert verder, dat de natuurlijke mensch door dezen invloed Gods in staat wordt gesteld om burgerlijk goed te doen. Wij vragen: wat bedoelt de commissie met burgerlijk goed? Daar ging het juist over. Maar dat zegt de commissie ons niet. Ze waagt geen andere poging, om dit burgerlijk goed te verklaren en te omschrijven.

Toch was dit noodig geweest, om de dingen helder tegenover elkaar te stellen.

Door de dingen echter zoo algemeen mogelijk te laten, opent de commissie den weg, om aan onze beschouwing den schijn te geven, dat ze strijdt met Schrift en Belijdenis.

En in dit verband willen we wijzen op een laatste list, warop we ook reeds eerder werzen, die de commissie te baat neemt, om ons te kunnen veroordeelen.

Wij bedoelen het feit, dat ze midden in een artikel der Canones ophoudt aan te halen, terwijl de rest toch beslist noodzakelijk was, om de bedoeling der vaderen zuiver weer te geven.

Immers gaat het artikel uit de Canones, dat de commissie slechts halverwege aanhaalt, aldus voort: "Maar zoover is het vandaar, dat de mensch door dit licht der natuur zou kunnen komen tot de zaligmakende kennis Gods en zich tot Hem bekeeren, *dat hij ook in natuurlijke en burgerlijke dingen dit niet recht gebruikt, ja veel meer hetzelve, hoedanig het ook zij, geheel op verscheidene wijze bezoedelt en in ongerechtigheid ten onder houdt;* dewijl hij dit doet wordt hem alle onschuld voor God benomen."

Dit had de commissie zeker moeten aanhalen, wilde ze de bedoeling der vaderen zuiver weergeven.

Ook kon ze niet zonder opzet dit laatste er af laten. Immers in de eerste plaats begint dit artikel onzer belijdenis met "weliswaar" en is het dus duidelijk, dat de zin niet compleet is, zonder de laatste helft van dit artikel. En in de tweede plaats hadden wij in "Niet Doopersch maar Gereformeerd" ook met vette letters dit laatste stuk van dit artikel aangehaald en dat wel in hetzelfde verband als waaruit de commissie de enkele regelen aanhaalt bovengenoemd.

Onschuldig is dit zeker niet. Er blijft geen andere verklaring over, dan dat de commissie, wel beseffende, dat het laatste stuk van dit artikel der Canones, geheel haar bewijsvoering zou ontzenuwen, het met opzet wegliet, door dit weglaten de Canones verkrachtende.

Tot zoover onze behandeling van het werk der commissie, uit het oogpunt van de listige opstelling van haar rapport.

Een volgende keer hopen we de Drie Punten uit ditzelfde oogpunt in behandeling te nemen, zooals ze ten slotte door de Synode zijn aanvaard.

H. H.

Godloochening het verderf van den Staat

Waar God geloochend wordt, is burgerrecht noch orden,
Noch deugd, noch Godsdienst, die op God gevestigd worden:
Zóó drijft de wereld, daar de Godsdienst zinkt, in 't wild,
Gelijk een roerloos schip. Geen toom van wetten stilt
Den dreigenden tiran, noch oploop der rebellen,
Een wilde zee gelijk, daar alle golven zwellen,
En barmen naar den wind die 't water ommedrijft.

—Vondel.

HET GEBONDEN ZIJN VAN SATAN EN HET EINDE VAN GOG EN MAGOG NAAR OPENB. 20:1-10

Niet lang geleden hield ondergeteekende eene rede over bovenstaand onderwerp in de Prot. Geref. kerk te Byron Center, Mich. De belangstelling, die er door velen betoond werd in dit onderwerp, was voor ons eenigszins verrassend, daar we zelf met een vaag gevoel, dat het eigenlijk over een min of meer afgezaagd onderwerp zou gaan ter vergadering togen. En ook nadat we de rede hielden verzochten velen ons, om haar in "De Standard Bearer" in het licht te willen geven.

We spraken dien avond, niet, zooals onze gewoonte is, van een uitgeschreven lezing, maar van hetgeen door onze studenten in de klas was opgeteekend en daarna ons ter hand gesteld. Wij zullen dus eenigszins vrij moeten zijn in de weergave van ons betoog te Byron Center. Hier volgt dan, zoo getrouw mogelijk weergegeven, hetgeen we spraken.

Naar de aankondiging in de bladen en in onze kerken, zouden we hedenavond tot u spreken over het onderwerp "Het Duizendjarig Rijk." Deze aankondiging van ons onderwerp is niet geheel juist. Het zou voor ons zeermoeilijk gaan, om over dat onderwerp te spreken, tenzij dan geheel op ontkennende wijze, om de zeer eenvoudige reden, dat de Heilige Schrift, naar onze overtuiging, van zulk een Millennium hoegenaamd geen gewag maakt.

Zooals de meesten onzer bekend is, kunt ge de belijders der waarheid, uit het oogpunt van de kwestie van een duizendjarig rijk in drie verschillende klassen indeelen. Daar zijn er in de eerste plaats, die gelooven en belijden, dat we in de toekomst in den letterlijken zin een duizendjarig vrederijk op aarde hebben te verwachten. En waar ze tevens belijden, dat de wederkomst van Jezus zal plaats hebben vóór den ingang en vestiging van dat vrederijk, worden ze genoemd met den naam van Pre-millennialisten, in de geschiedenis veelal bekend eenvoudig als Chiliasten. In de tweede plaats worden er gevonden, en ze zijn in onze dagen velen, die zich ook een zeker koninkrijk des Heeren op aarde voorstellen, doch niet na, maar vóór de wederkomst des Heilands. Het Christendom zal langzamerhand in invloed toenemen in de wereld. De kennis des Heeren zal zich verspreiden, tot ze de aarde bedekt gelijk de wateren den bodem der zee bedekken. En als, in den weg van geleidelijke ontwikkeling, het Koninkrijk Gods in de wereld volkomen zal zijn geworden, dan zal de Heiland wederkomen, om Zijn Rijk in ontvangst te nemen. De Heere komt, volgens deze voorstelling, dus eerst na de vestiging van Zijn vrederijk in de wereld, en naar deze beschouwing worden deze belijders dan ook Post-millennialisten genoemd; en hun beschouwing verloopt natuurlijk heel gemakkelijk in de moderne evolutionistische voorstelling van een Koninkrijk Gods, dat eigenlijk van deze wereld is. In onderscheiding nu van beide voornoemde groepen zijn er ook altijd belijders der waarheid geweest, die weigeren te spreken van een millennium of duizendjarig rijk. Zij meenen, dat de Heilige Schrift in het geheel van zulk een rijk op aarde in de toekomst geen gewag maakt. En waar ze de komst van zulk een millennium absoluut ontkennen, daar noemen ze zich met den naam a-millennialisten. In die *a* ligt de ontkenning.

Tot deze laatste groep nu rekenen wij onszelf. En daarom zou het moeilijk gaan om te spreken over een rijk in de komst waarvan wij niet eens kunnen gelooven. Het eenigste verband, dat er dan ook bestaat tusschen dat onderwerp en het onze is, dat we in een soort van bijbellezing zullen trachten uiteen te zetten het gedeelte der Schrift, dat, volgens het Chiliasme, bij uitstek van zulk een komend millennium gewaagt. We bedoelen natuurlijk Openbaring 20:1-10. En als we van dit Schriftgedeelte den hoofdinhoud kortelijks mogen samenvatten, zouden we willen zeggen, dat het ons openbaart:

HET GEBONDEN ZIJN VAN SATAN EN HET EINDE VAN GOG EN MAGOG

Hierover tot u sprekende vragen we uwe aandacht voor drie zaken:

1. Voor het gebonden zijn van Satan.
2. Voor het regeeren der heiligen met Christus.
3. Voor Satans ontbonden worden en het einde van Gog en Magog.

De voorstelling van het Chiliasme wortelt eigenlijk in een verkeerde beschouwing van het Joodsche volk in de nieuwe bedeeling. Uit dit oogpunt is ze dan ook zoo oud als de Nieuw-Testamentische Kerk. Hoe moeilijk het was voor de Kerk in het allereerste begin der nieuwe bedeeling, om zich te gewennen aan de voorstelling, dat de Heere werkelijk een afgesneden zaak maakt op aarde, en dat Hij dat ook gedaan heeft met Israel als natie, kunnen we reeds in het Nieuwe Testament ontdekken. Dat het oude was voorbijgegaan en het alles nieuw was geworden, dat de werkelijkheid in de plaats der schaduwen getreden was, en de Doop in de plaats der besnijdenis, dat Israel als natie Gods doel had gediend ten einde toe, en dat het geestelijk Israel wel werkelijk in de plaats gekomen was van het volk des Heeren uit de oude bedeeling, dit alles was, niet alleen voor de Christenen uit de Joden, maar ook zelfs voor velen uit de Heidenen moeilijk te aanvaarden.

En zoo is het nog.

Er zijn uit dit oogpunt dan ook allerlei soort van Chiliasten. Er zijn er in de eerste plaats, die wel niet geheel de leer van het Chiliasme voor hunne rekening willen nemen, maar wier ziel toch altijd nog schijnt te hangen aan de hope van een duizendjarig rijk in de toekomst. Er zijn er ook, die in de toekomst, vóór de eindelijke komst van Jezus op de wolken, nog een zekere aparte bedeeling verwachten voor het Israelitische volk, hetzij dat men aanneemt, dat ze nog in groote scharen

zich tot den Christus der Schriften zullen bekeeren, of dat ze ook als natie nog weer een aparte beteekenis zullen hebben in de geschiedenis. Maar er zijn er ook, en vooral in ons land is het aantal dier broederen zeer groot, die geheel de voorstelling van het Chiliasme met al den aankleve daarvan aanvaarden. En het is vooral met hunne opvatting, dat we onze verklaring van Openbaring 20 zullen hebben te vergelijken.

De hoofdlijnen dezer Chiliastische beschouwing loopen als volgt. De Heere Christus is de Koning der Joden. Hij komt dan ook, om op den troon van David te zitten en over den huize Jacobs in den letterlijken zin des woords Koning te zijn tot in eeuwigheid. Als de Heiland echter tot het Zijne komt, nemen de Zijnen Hem niet aan. Israel verwerpt Zijn Koning en hangt Hem aan het kruis. Daarom wordt Israels huis woest gelaten en gaat het volk in ballingschap, wordt het onder alle natiën verstrooid. In deze bedeeling zijn dus de Joden in ballingschap. Terwijl nu de Joden in de verstrooiing zijn, vergadert zich de Heiland een ander volk, namelijk Zijne gemeente. Die gemeente is niet Zijn Koninkrijk en Hij is niet haar Koning. Neen, Jezus blijft tot in der eeuwigheid Koning van het volk van Israel en zal in de toekomst ook dat koninkrijk weer in letterlijken zin over Israel oprichten. De gemeente echter is Zijn lichaam en Hij is haar Hoofd. De gemeente is Zijn bruid en Hij is haar Bruidegom. Er zijn dus twee volken, niet één, door den Heiland vergaderd. Als het nu tegen het einde gaat van deze bedeeling, zal de Heiland, nog vóór de groote verdrukking de getrouwe belijders van Zijnen Naam tot Zich nemen in de lucht en Hij zal daar in de lucht met Zijne getrouwen blijven, tot aan Zijn wederkomst. In dien tusschentijd zal het Joodsche volk teruggaan naar het oude land der vaderen, om daar stad en tempel te herbouwen en zich te bekeeren tot hun Vorst en Koning. Ook echter zal het de tijd zijn van den Antichrist, die Gods volk zal verdrukken, en in den letterlijken zin in den tempel Gods, die herbouwd zal zijn, zal zitten, voorgevende, dat Hij God is. De Heiland zal echter wederkomen, zal den Antichrist verdoen en Zijn volk de overwinning schenken. Hij zal de rechtvaardigen doen opstaan uit het stof des doods en vanuit Jeruzalem regeeren in het gevestigde aardsche vrederijk, als Koning over den huize Jacobs, terwijl de overige volken Hem geveinsdelijk onderworpen zullen zijn. De goddeloozen worden natuurlijk bij den ingang van dit duizendjarig rijk niet weer opgewekt. De duivel zal gebonden zijn, zoodat hij zijn verleidenden invloed niet zal kunnen doen gelden. En er zullen tien eeuwen van nooitgekenden vrede en geluk volgen. Aan het einde daarvan echter, zal de duivel een kleinen tijd losgelaten worden, zal hij uitgaan om de volkeren, die aan de vier hoeken der aarde wonen te verleiden, zullen deze optrekken tegen de legerplaats der heiligen en de Geliefde Stad, maar zullen deze volkeren verdaan worden door den Christus en met hun verleider geoordeeld worden. Daarna zal ook de opstanding der onrechtvaardigen plaats hebben en het oordeel. En, volgens sommigen althans, zal Jezus dan eeuwiglijk Koning blijven over Zijn oude bondsvolk op aarde, terwijl de gemeente als de bruid des Lams met hemelsche heerlijkheid bekleed is. Maar eeuwiglijk blijven Israel en de Gemeente twee volken.

Nu moeten we eerlijk bekennen, dat er in heel deze beschouwing niets is, dat ons aantrekt. In de eerste plaats, mogen we zeker wel opmerken, dat de voorstelling van zulk een millennium ons hart niet doet tintelen van blijde hope. Er is in ons niets, dat naar zulk een aardschen gelukstaat verlangt. Nu weten we wel, dat dit geen voorwerpelijke grond kan zijn om de voorstelling van een millennium te verwerpen. Het wel zoo voor te stellen ligt dan ook in het geheel niet in onze bedoeling. Toch meenen we, dat de Christelijke hope hier wel meespreken mag. De hope van het kind van God, zooals hij verlangt naar de volkomene verlossing en de eindelijke overwinning, vestigt zich niet op een zijn met den Heiland in de lucht, noch op een wederkeeren tot deze aarde, maar op de heerlijkheid des hemels en op de eindelijke vernieuwing aller dingen. En dit laatste is naar de Schrift. Zelfs is het niet te rijmen met de Schriftuurlijke voorstelling van het geestelijk opstandingslichaam der verheerlijkte rechtvaardigen, dat ze zich althans voor duizend jaren op deze onvernieuwe aarde zouden thuis gevoelen. Als de Heiland opgestaan is toont Hij in alles, dat Hij niet meer uit de aarde aardsch is, dat Hij daarom ook niet meer thuis behoort op deze aarde, maar dat de hemel Hem zal moeten ontvangen tot den tijd van de wederoprichting aller dingen. Om als de strijd volstreden is, en we eenmaal zullen zijn ingegaan in het hemelsch Vaderhuis, nog eens weer te keeren naar deze aarde, onvolmaakt en zondig, ook al is er een zekere gelukstaat geschapen en al is de duivel gebonden, om nog weer den strijd te aanschouwen met den Gog en Magog, nadat eens de overwinning werd behaald, — dit alles kan ons eenvoudig niet boeien en is voor ons geen voorwerp, dat de Christelijke hope kan aantrekken.

In de tweede plaats staat heel de voorstelling van het Chiliasme op het standpunt des Ouden Testaments. Dit is zeker wel een grondfout van het Chiliasme, een der oorzaken, waardoor het de oogen sluit voor den organischen ontwikkelingsgang der dingen naar den raad des willens Gods en altijd weer een aparte plaats zoekt voor het Jodendom. Het weigert om de oude bedeeling te beschouwen in het licht van het Nieuwe Testament. De Schrift doet dit laatste juist wel. Zij leert ons wel degelijk, dat de nieuwe bedeeling de vervulling is der oude. De schaduwen zijn voorbijgegaan, de werkelijkheid is gekomen en de eerste zullen zeker alleen in het licht van en in verband met de laatste verklaard moeten worden. Heel het boek der Hebreën is één groote waarschuwing tegen het hechten aan de voorbijgegane schaduwen, die nimmer terug komen. Israel uit den ouden dag en de gemeente van den nieuwen zijn dan ook geen twee volken, maar één. Wel gaan ook de verkorenen uit het Jodendom, schoon de natie historisch werd verworpen,

nog weer in de gemeente van den nieuwen dag in, omdat ze beminden zijn om der vaderen wil, doch alleen zoo, dat ze met de heidenen op hun eigen olijfboom worden ingeplant, en met de verkorenen uit de heidenen ééne plante worden. En *alzoo* (niet: *dan*) zal gansch Israel zalig worden. (Zie ook Joh. 1:15-17; Rom. 3:30; II Cor. 1:20; Col. 2:11, 19; Hebr. 8:5; Gal. 3:16-19.)

Doch op dit alles wenschen we thans slechts in het voorbijgaan te wijzen. Het eigenlijk bezwaar, waarop we vooral in dit avonduur uwe aandacht wilden vestigen, is, dat heel de voorstelling van het millennium niet door een zuivere verklaring van Openbaring 20:1-10 gesteund wordt. De verklaring van dit gedeelte der Schrift door den Chiliast behelst de volgende elementen. In de eerste plaats zal hetgeen in hoofdstuk 20 ons is opgeteekend door den ziener op Patmos moeten worden gedacht als in tijdsorde volgende op hetgeen in hoofdstuk 19 ons werd geopenbaard. Daar wordt ons in een visioen getoond de wederkomst des Heilands op de wolken des hemels. Hier, in hoofdstuk 20 hebben we het gebonden worden van Satan en de stichting van het vrederijk, dat op die komst volgt. In de tweede plaats zal de Chiliast er sterk op staan, dat we Openb. 20 letterlijk hebben te verklaren. De duivel wordt letterlijk met een keten gebonden en in den afgrond gesloten en verzegeld. Vooral door dit gebonden worden van den duivel, zal het duizendjarig vrederijk mogelijk worden. Ook de duizend jaren moeten niet symbolisch maar in den letterlijken zin worden verstaan, zoowel als de legerplaats der heiligen en de geliefde stad. En eindelijk verklaart het Chiliasme de regeering der heiligen met Christus gedurende de duizend jaren, als eene regeering van opgestane rechtvaardigen, van verheerlijkten naar lichaam en ziel. De eerste opstanding is de lichamelijke opstanding der rechtvaardigen, en zij leven en regeeren met Christus de duizend jaren.

Tegen heel deze exegese hebben we allerlei bezwaar. In de eerste plaats geeft 't Boek der Openbaring ons volstrekt geen recht om de dingen ons daar in visioen geteekend voor te stellen als een chronologische teekening der dingen, die haast geschieden zullen. Het tegendeel is waar. Openbaring trekt verschillende profetische lijnen, nu eens uit dit, dan weer uit een ander oogpunt, volgt dikwijls een zekere lijn tot het einde toe, om dan weer een andere lijn bij het begin op te vatten en af te werken tot de wederkomst van Christus. Reeds de indeeling van het boek door de voorstelling der zeven zegelen, het zevende waarvan in zeven bazuinen zich openbaart, de zevende waarvan zich weer voor ons oplost in zeven fiolen toont dit zeer duidelijk. Meer dan eens wordt ons het einde geteekend. Zoo reeds in hoofdstuk 6, waar de grooten der aarde, bij het vergaan aller tijdelijke dingen en het komend oordeel tot de bergen en steenrotsen roepen: Valt op ons! En zoo is het meer dan eens. Zoo is het ook in hoofdstuk 19. En zoo is het nog weer in hoofdstuk 20, thans uit het oogpunt van de vraag, wat er in deze bedeeling wordt van de volken, die op de vier hoeken der aarde wonen. Daarvan was nog niets getoond. Dat wordt juist in dit hoofdstuk door Johannes ons geteekend, zooals hij het in visioen zag. Bovendien is de letterlijke verklaring van Openb. 20 niet alleen in strijd met geheel het karakter van het Boek der Openbaring, maar ook is ze zelfs onmogelijk. Ze is in strijd met het karakter van Openbaring, omdat heel het boek één groot stuk profetische symboliek is, waarin Johannes getoond worden de dingen die haast geschieden moeten, als in een machtig drama afgespeeld. We behoeven niet in bijzonderheden te gaan om dit duidelijk te maken. Ieder, die ook maar oppervlakig kennis heeft genomen van den inhoud van dit boek, zal toestemmen, dat het zeker een symbolische voorstelling der dingen ons biedt en dat daarom ook de verklaring van het boek met deze voorstelling der dingen te rekenen heeft. En het is zeker willekeurig om een zeker gedeelte uit te lichten, om dit dan letterlijk te willen verklaren. Maar ook is een letterlijke verklaring van Openb. 20:1-10 niet te handhaven. De Chiliast wil dit dan ook eigenlijk zelf niet. Als hij er zoo nadruk op legt, dat hij ook dit gedeelte der Schrift letterlijk wil lezen, dan bedoelt hij feitelijk niets meer dan dat hij zooveel als in zijn eigen beschouwing past letterlijk wil verstaan en het overige figuurlijk of symbolisch wil verklaren. Dit is reeds duidelijk uit de eerste twee verzen. Zoudt ge den Chiliast willen noodzaken, om ook dit gedeelte letterlijk te verklaren, dan zou daarmede reeds zijn eigen beschouwing veroordeeld zijn. Immers lezen we daar: "En ik zag een sterken engel afkomen uit den hemel, hebbende den sleutel des afgronds en een grooten keten in zijne hand; en hij greep den draak, welke is de duivel en satanas en bond hem duizend jaren." Letterlijke verklaring nu eischt eenvoudig, dat we vasthouden, dat dit alles voor de oogen van Johannes op Patmos geschiedde, dat dus toen reeds de duivel gegrepen en gebonden werd, en dat daarmede ook op dat eigen oogenblik het zoogenaamde duizendjarige rijk een aanvang nam. Doch natuurlijk zal de Chiliast zich haasten om op te merken, dat deze verzen niet in dien letterlijken zin mogen opgevat worden, en dat ze niets anders bedoelen dan dat dit alles aan Johannes in visioen werd getoond. En op dit laatste hebben we niets tegen. Maar dan eischt ook de regel van goede Schriftverklaring, dat we nu ook op diezelfde lijn voortgaan. Niet het eene letterlijk en het andere figuurlijk opvatten en verklaren, maar alles beschouwen in het licht van het feit, dat we hier te doen hebben met een visioen. De sleutel en de keten, die de engel in zijn hand houdt, de afgrond en het opsluiten van den duivel, het verzegelen van den afgrond; de duizend jaren en de tronen, die Johannes ziet, de legerplaats der heiligen en de geliefde stad en zelfs de poel, die brandt van vuur en sulfer, het is alles één machtig stuk symboliek en zal naar de regelen daarvan ook moeten worden verklaard. We mogen niet met de Schrift omspringen. En dat doen we, als we uit een gedeelte als dit uitzoeken, wat in onze beschouwing past, om dat dan letterlijk te verklaren,

terwijl we het overige als figuurlijke taal blijven opvatten en voorstellen. Daarom zijn we dan ook overtuigd van ons goed recht, om heel dezen pericoop op te vatten als een visioen, waarin Johannes in vergezicht getoond wordt de geschiedenis en het einde van den Gog en Magog in verband met de Kerk en de eindelijke wederkomst van den Heiland op de wolken des hemels.

Nu kan er geen twijfel over bestaan, dat door dat gedeelte van het gezicht uit Openb. 20, waarin Johannes wordt getoond het gebonden worden van Satan, ons geleerd wordt, dat de duivel voor een tijd en in zekeren zin van zijn vrijheid wordt beroofd en verhinderd door den Heere in de vrije uitvoering zijner plannen. Hierin ligt op zichzelf niets vreemds. Satan staat niet onafhankelijk naast God, maar onder Hem. Altijd houdt God hem in Zijne macht en nooit kan hij iets anders doen dan, zij het dan ook in haat en vijandschap, medewerken tot de uitvoering van Gods welbehagen. Hier zendt de Heere een engel, om den satan te grijpen, te binden en in den afgrond te sluiten en te verzegelen. De vraag, die echter gedaan moet worden, is deze: wordt dit gebonden worden van Satan voorgesteld als absoluut en onbepaald, zoodat hij in het geheel niets zou kunnen doen, of stelt de tekst dit gebonden worden voor als beperkt tot een bepaald terrein? En dan zal ons antwoord moeten zijn, dat het laatste het geval is. Immers geeft de tekst in vs. 3 zelf het doel aan waartoe de duivel gebonden wordt in de woorden: "Opdat hij de volkeren niet meer verleiden zou." Dat is dus het uitgedrukte doel van des duivels banden. Hij wordt aan banden gelegd met het oog op volkeren, die hij gedurende een zekere periode niet mag verleiden. We vinden dit nog duidelijker aangeduid in het achte vers, waar deze volkeren aangeduid worden als Gog en Magog, als de volken, die aan de vier hoeken der aarde wonen. Als de duivel voor een kleinen tijd ontbonden wordt heeft hij macht, om die volken, die aan de vier hoeken der aarde wonen, te verleiden. Wij besluiten dan ook, dat dit gebonden zijn van Satan, zooals het ons beschreven is in Openb. 20, slechts betrekking heeft op zijn verleiding van die volken, van Gog en Magog. Gedurende het tijdperk, dat aangeduid is als de duizend jaren, kan hij met die volkeren niets doen. Hij mag overigens rondgaan als een briesende leeuw, hij mag werken in de harten van duizenden, hij mag zelfs andere volken kunnen verleiden, maar die volkeren, die aan de vier hoeken der aarde wonen, kan hij niet tot zijn doel onder zijn banier vereenigen. En zooals het is met zijn gebonden worden, zoo is het ook met de beteekenis van dat gedeelte van het gezicht, waarin ons geteekend is, dat hij voor een kleinen tijd losgelaten wordt. Ook dit is beperkt en geeft hem macht, om die bepaalde volken te verleiden, met het doel om ze te doen optrekken tegen de "legerplaats der heiligen en de geliefde stad."

De vraag komt natuurlijk op: wie worden door Gog en Magog historisch aangeduid? Waar moeten we die volkeren, die aan de vier hoeken der aarde wonen, zoeken? We vinden van Gog en Magog reeds sprake in Ezechiel 38 en 39. Daar worden ze ons geteekend als ontelbare scharen, die het booze plan hebben opgevat om Gods volk te vernietigen. Doch ze staan onder het bestuur des Almachtigen, ook in hun booze plannen. En als ze optrekken om de heiligen te verdoen van de aarde, worden ze zelf ten onder gebracht en verwoest in een vreeselijk oordeel. Daar worden ze ons dus geteekend in Oud-Testamentisch beeld, als heidenvolken, die van verre komen, om Israel te vernietigen. In overeenstemming hiermee is ook hun beeld, zooals we het vinden in Openb. 20. Ze worden geteekend als volken, die aan de vier hoeken der aarde wonen. Ook dit laatste is natuurlijk beeldspraak. Ook is het niet moeilijk om de beeldspraak te verstaan. Door de vier hoeken der aarde wordt aangeduid datgene, wat buiten het centrum der wereldgeschiedenis ligt. Het zijn dus volkeren, die in de historie der wereld niet meedoen. Ze hebben op die historie weinig of geen invloed. En ze zijn groot in aantal, als het zand aan den oever der zee. Wij verstaan dan ook door Gog en Magog al die volkeren, die nooit gekerstend zijn, en waarvan de Schrift ons ook te kennen geeft, dat ze als volkeren nimmer onder den invloed des Evangelies zullen komen, op die heidenvolken, die in de nieuwe bedeeling niet meespreken in de geschiedenis der wereld. De wereldgeschiedenis, zooals die in de nieuwe bedeeling zich heeft ontwikkeld, is de geschiedenis van betrekkelijk weinige volkeren, de gekerstende volkeren van Europa en Amerika. In weerwil van al den arbeid der zending, en mede door den invloed van veel, dat zich met den naam van zending aandient, doch niets anders bedoelt te brengen onder het heidendom dan moderne beschaving, zijn er slechts weinige Christen-natiën, terwijl het overige der wereld heidensch bleef. Wij hebben nu het oog op de volkeren in China en Japan, in Indië en Perzië, op de volkeren, bij welke nog steeds het Confucianisme en Buddhisme, het Brahmisme en Mohammedanisme den boventoon voert, en waar het Christendom nimmer een plaats kon vinden voor het hol van zijnen voet. Denk daarbij aan de millioenen in het donkere Afrika, in de binnenlanden van Zuid-Amerika en in Australië, zoowel als op de eilanden der zee en ge kunt u eenigszins een voorstelling vormen van de millioenen bij millioenen, die hier worden bedoeld. De macht der heidenwereld is nog steeds geweldig in de wereld, veel grooter in physieke kracht dan die van de Christen-natiën in den uitwendigen zin van het woord. Zou er dan ook ooit een oorlog komen tusschen deze twee, uit godsdienstig oogpunt onderscheiden helften der wereld, zouden deze volkeren, die aan de vier hoeken der aarde wonen ooit zich bereiden, om op te trekken tegen het Christendom, het is licht te bevroeden, wat de uitkomst zou zijn. Doch we lezen in den tekst, dat ten opzichte van hen de Satan gebonden is, zoodat hij ze niet kan verleiden, om op te trekken tegen de legerplaats der heiligen, voor een duizend jaren. Ook in deze 1000 jaren hebben we te doen met een symbolisch getal, bestaande uit 10 x 10 x 10. Nu hebben we in 10 een getal der volheid, der compleet-

heid. Het duidt in de Schrift aan eene mate van iets, hetzij van tijd, oordeel, loon of straf of iets anders, zooals die volheid bepaald wordt door den wil Gods. Zoo komen er over Egypte tien lagen, de volheid van Gods oordeel over het Gods volk verdrukkende diensthuis. Zoo vinden we in Gods heilige wet tien geboden, de volheid van Gods wil betreffende ons leven in de wereld uit geestelijk-zedelijk oogpunt. Zoo spreekt de Schrift van tien maagden, tien talenten, tien steden. Zoo zal Smyrna een verdrukking hebben van tien dagen, de volle mate der lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, naar den raad en wille Gods. Zoo duidt ook 10 in de duizend jaren van Satans gebonden zijn aan, dat zijn tijd bepaald is door Gods raad. Dat we hier niet van tien, maar van dit getal tweemaal met zichzelf vermenigvuldigd, lezen en bovendien niet van dagen, maar van jaren, geeft te kennen, dat de periode niet van korten, maar van langen duur zal zijn.

Met deze verklaring valt natuurlijk het Millennium. Doch zooals we eerder opmerkten is de symbolische verklaring in overeenstemming met het karakter van heel het boek der openbaring en tevens de eenig mogelijke van Openb. 20. En historisch vinden we deze duizend jaren van toepassing op bijna geheel de nieuwe bedeeling tot aan kort voor de komst van Christus toe. Het is opmerkelijk, dat, terwijl in de Oude Bedeeling niet Israel, maar het heidendom regeerde en den boventoon voerde, dit in de Nieuwe Bedeeling juist andersom is. Onder de Oude Bedeeling waren het Egypte en Assyrië, Babylonië en Perzië, Griekenland en Rome, die de groote wereldrijken vormden. In de Nieuwe Bedeeling echter zijn het de gekerstende natiën, die van beteekenis zijn voor de historie en de wereld regeeren. Als we het uitwendig Christendom, de gedoopte wereld, vergelijken met Israel als natie, dan heerscht in de Nieuwe Bedeeling Israel. Nu weten we zeer wel, dat we slechts in uitwendigen zin kunnen spreken van Christennatiën, maar ook is waar, dat in dien bolster van het uitwendige Christendom het ware volk des Heeren schuilt naar de verkiezing der genade. En door het gebonden zijn van Satan, waardoor de volken, die aan de vier hoeken der aarde wonen, als in slaap zijn gedompeld, en het heidendom wordt verhinderd om op te trekken tegen de Christenvolken der Nieuwe Bedeeling, wordt er voor de Kerk in de wereld plaats bereid, om te staan en te worstelen, en op te wassen in de genade van haren Heer. En daarom, indien ge ons vraagt, wat door dat zoogenaamde Millennium te verstaan zij, dan antwoorden we, dat het is die beschikking Gods door onzen Heere Jezus Christus, waardoor de Satan gedurende het grootste gedeelte van de Nieuwe Bedeeling verhinderd wordt, de menigte van heidenen te vergaderen en te verleiden om op te trekken tegen het Christendom.

(Wordt vervolgd)

H. H.

INGEZONDEN

M. de Redacteur!

Mag ik nog een klein plaatsje in ons blad? Bij voorbaat mijn dank.

Ik heb hier voor mij een boek, pas van de pers, getiteld "Door U Alleen;" en daarnaast 1 nummer van The Witness en 7 van de Reformed Herald. Mag ik u iets van den inhoud mededeelen? Het is belangrijk genoeg in en buiten den kring der lezers van ons blad.

Prof. Berkhof begon in The Witness, Mei, 1925, een reeks artikelen over "Het Welmeenend Aanbod des Heils." Doel was, om aan de menschen duidelijk te maken, dat de Drie Punten waarheid waren en de loochening er van valsch was. Het is dan ook dat "Welmeenend Aanbod des Heils," dat zich overal tusschenin schuift en verdedigd wordt tegenover de loochening der Algemeene Genade. En deze loochenaars bestrijden juist weer dat Algemeen Aanbod en verdedigen een algemeene prediking van het Evangelie met bevel van bekeering en geloof. Zie "Door U Alleen," p. 14.

The Witness, Mei, 1925, biedt ons een stuk historie, met aanhalingen van andere schrijvers. In hetgeen echter aangehaald wordt uit Van Andel e. a. is geen sprake van een aanbod. Wel dat de prediking biddend wenscht en begeert, dat de Heere de hoorders bekeert en tot geloof brengt. Lees weer "Door U Alleen." Dat is toch geen aanbod?

Ook schrijft de prof. op p. 11 over de vreemde idee, die sommigen hebben van het aanbod des heils, waartoe ook de bestrijders der algemeene genade behooren. Als de Prof. nu p. 14 van "Door U Alleen" leest, dan zal hij die beschuldiging wel terug nemen. Al verder in de Ref. Herald, Juli, 1925, haalt de Prof. aan uit de D. Canones, II, 5, om te bewijzen dat daar aanbod bedoeld is. En als ge nu tegenwerpt, dat dit er toch niet staat, maar alleen dat het Evangelie zonder onderscheid moet worden verkondigd, dan antwoordt de Prof. dat dit niet zoo mag worden verstaan, dat de bloote bekendmaking van het feit genoeg is. De prediker moet dat heil aanbieden, Zegt gij nu, dat het er toch niet staat, dan antwoordt hij, dat het toch wel zoo bedoeld is. Bewijs hiervoor: D. Canones III, IV, 9, waar het woord "aangeboden" wordt gebruikt. Hier is houvast voor den Prof.!

Verder wordt in de Ref. Herald, Aug., 1925, Art. 8 van III, IV der D. Canones behandeld en worden de woorden "ernstiglijk geroepen" zoolang gerekt tot ze welmeenend aanbod beteekenen. Ook wat de Heiland bedoelde met het zendingsbevel bij Markus en Mattheus is dan ook niets anders dan de aanbieding des heils in Hem aan zondaren. Zie Ref. Herald, Nov., 1925, p., 96. Hoe dwaas, dat sommigen lezen: predikt het Evangelie aan uitverkorenen! En zulken zijn er tegenwoordig.

Wel, als de Prof. nu p. 27 van "Door U Alleen" leest, zal hij dat wel terugnemen.

Het is de moeite waard om die dingen eens na te zien, M. de R. Maar ook de Prof. wist toen wel beter,

maar men doet al wat om de menschen blind te maken.

Nu volgt een reeks van teksten om de stelling te bewijzen, Ref. Herald, Dec., 1925. Ik kan die teksten niet afschrijven. Het is der moeite waard om ze na te lezen. Hier zijn er enkele: Deut. 30:15-19; Joz. 24:15; Jes. 1:18 (lees vooral van vs. 1 af, of daar aanbod is); Spr. 1:20, etc.

Het doel van dat algemeen aanbod is drieërlei, zegt de prof.:

1. Gods rijke gunst over die Hem tegenstaan. Zijn behagen om hen van den dood te redden. Dit geldt ook voor de verworpenen. Dit wordt ontkend door hen, die de algemeene genade loochenen. Volgens hen is de prediking den verworpenen tot niets dan verderf. En dat is verschrikkelijk en doet te kort aan Gods rijke zondaarsmin, zegt de prof.! (Lees in dit verband, wat Ds. Zwier zegt in De Wachter, Dec. 14, 1927: Pelagiaan en Methodist).

2. Door het aanbod des heils handhaaft God Zijn recht op den zondaar.

3. Ten slotte werkt dat aanbod tot verharding van den zondaar. Het verzwaart zijn oordeel en hij wordt der verharding overgegeven.

Is dat nu niet net zoo verschrikkelijk als de voorstelling van die loochenaars onder Punt 1, M. de Redacteur? Aan het eind zijn we toch weer "single track" en daar ben ik maar blij om, M. de R. Want mij dunkt, nu zal de Prof. dat "Door U Alleen" ook wel met belangstelling lezen en zeker van zijn dwaze veronderstelling verlost worden. Want hoewel in dat boek de "aanbieding" al vast op p. 14 wordt bestreden, toch is de bestrijding naar de Schrift. Dat zal de Prof. ook wel toestemmen. Want als er een aanbieding was, dan moest er ook een mogelijkheid van aannemen wezen en dan is er geen onwederstandelijke genade meer. Maar dat daarom de prediking wel algemeen moet wezen en niet alleen tot de uitverkorenen komt wordt duidelijk geleerd op p. 27. Geen vrije wil om het aan te nemen, p. 19; maar vrije genade, p. 22. Dat er desniettemin een heilig wenschen bij den prediker is, dat al de hoorders met God verzoend worden, p. 38, 39. Wel, de professor zal 't misschien zelf al gelezen hebben en "approved." Zeer leerzaam is ook hetgeen ge leest op pp. 45, 46, met het oog op de beschuldiging dat God in zulk eene prediking een monster wordt of zeer wreed is.

Wel, ik heb het met vrucht voor mijn hart gelezen.

En ik meen, dat het kenmerk van echte onderzoekende gemeenteprediking op p. 137 ("Wandelen in het Licht") duidelijk uitkomt. Zooals in de preek over "De Eenheid der Gemeente bij Hare Rijke Verscheidenheid."

Ook zal de professor wel geen fout vinden vooral met pp. 164, 165.

En dat de predikatiën over onzen Heid. Cat. onderwerpelijk zijn, daaraan zal ook prof. Heyns zich wel niet stooten. Want volgens The Witness, Aug., 1924, zegt de Prof. dat de prediking voorwerpelijk moet zijn, en dat zij dat vooral was vlak na de reformatie. Maar waarom dan toch zoo'n onderwerpelijk leerboek als onze H. Cat.? Waarom tegenwoordig altijd dat geklaag over geestelijke doodigheid?

Wel, M. de R., ik hoop, dat onze menschen door het lezen van "Door U Alleen" in het bezit komen van "Hem Alleen."

En in het licht van de historie zal ook menig buitenstaander beschaamd zijn over zijn dwaze voorstelling van vroeger.

U dankend voor de opname,

J. KUIPER.

R. R. 5, Grand Rapids, Mich.

EACH BIRD FROM ITS OWN EGG

"It would be monstrous for the eggs of one creature to bring forth a brood of another kind, for a crow to come from the egg of a hen. It is as unnatural a production for a new creature to sin."—T. M.

Each creature brings forth after its own kind, the old nature being radically evil continues to produce and to send forth swarms of sins; it is not reconciled to God, neither indeed can be, and therefore its thoughts and acts are those of rebellion and hatred toward God. On the other hand the new nature "cannot sin because it is born of God," it must have its fruit unto holiness, for it is holiness itself . . . . . The life of God infused in regeneration is as pure as the Lord by whom it was begotten, and can never be otherwise. Blessed is the man who has this heavenly principle within, for it must appear in his life, and cause him to abound in holiness, to the glory of God.—Ch. H. Spurgeon.

KENNISGEVING

De namen der agenten van "The Standard Bearer" zijn als volgt:

D. Sweeter	821 Bemis St., S. E.
C. Vink	446 Barth Ave.
F. Sytsma	1045 Thomas St.
J. Heys	731 Baxter St.
F. Pipe	946 Sigsbee St., S. E.
W. Dykstra	1014 Cooper Ave., S. E.
J. Sjoerdsma	916 Ardmore St., S. E.
J. Vander Laan	822 Sigsbee St.
F. Vander Laan	1019 Dunham St.
Ben Elhart	14 Urban, S. W.
Joh. Knooper	603 Naylor
Peter Prefoost	49 Dennis Ave.

Sioux Center Territory

John Broek	R. R. No. 2, Sioux Center

Lezers kunnen hunne abonnementsgelden betalen aan bovengenoemde agenten.

HET BESTUUR